Jaargang 111. Dingsdag, 29 Junij 1852. No. 52.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

AANBESTEDING.

Op VRIJDAG den 9den Julij 1852, des voormiddags te 11 uur, onder nadere goedkeuring, door den STAATSRAAD, COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie *Groningen*, of, bij zijne afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, en in bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste distrikt, aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur te *Groningen*, worden aanbesteed:

1) *het onderhoud van de Zeesluis de Statenzijl, nabij de Nieuwe Schans, en aanhooren van dien, van den dag der goedkeuring tot met den laatsten December* 1857;

2) *het onderhoud van den Rijks-Watermolen, staande aan de Binnen-Aa bij de Nieuwe Schans, met de daarbij behoorende Werken, ingaande met den dag der goedkeuring tot den laatsten December* 1857.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig de artikels 10 van elk der Bestekken.

De Bestekken der bovengemelde Aanbesteding zullen ter lezing liggen aan het lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, en aan dat van het Provinciaal Bestuur van *Groningen*, te *Groningen*, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

De gegadigden zullen zich, tot bekoming van aanwijzing in *loco*, kunnen vervoegen bij den Opzigter W. VAN REES, te Nieuwe Schans, en voorts nadere informatiën kunnen bekomen bij den Hoofd-Ingenieur en Ingenieur van den Waterstaat te *Groningen*.

De Minister van Binnenlandsche Zaken:
THORBECKE.

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 5den Julij 1852, des middags te 12 uur, in een der appartementen van het Provinciehuis te *Groningen*, zal, door den STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS in de PROVINCIE *GRONINGEN*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN VAN DE GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFDINGENIEUR VAN DEN WATERSTAAT in het 1ste Distrikt, onder nadere approbatie worden aanbesteed:

1. *Het doen van eenige herstellingen aan de Rijswerken langs het Reitdiep en eenige verdere Werken.*
2. *Het maken van eene IJzeren Draaibrug over de Kleine Spilsluis te Groningen.*

De Bestekken, waarnaar de bovengemelde Aanbestedingen zullen plaats hebben, zullen, boven en behalve aan het ministerie van Binnenlandsche Zaken, te 's Gravenhage, en in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in den Doelen, bij de Kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, TEN HAVE, STINHOF en de wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; voorts bij den Kastelein PLAAT in het Blaauwe Paard, bij den Kastelein VISSER in de Zon, bij den Kastelein RASKER, op den hoek van het Ameland, in de Stads Herberg in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den Kastelein MIDDELKOSTER bij de Ebbingepoort, en bij den Kastelein VAN WARHEM in de *Altena*; te *Zoutkamp* bij den Kastelein KNOL; te *Warffumhuizen* bij de wedw. ELINGA; te *Winsum* bij de wedw. WIERSEMA; te *Bedum* in het Gemeentehuis en bij de Wedw. J. J. BERG; te *Onderdendam* in het Zijlvesterhuis; te *Appingedam* bij de Kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de Kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES en de wedw. BITS; te *Ten Boer* in het Gemeentehuis; te *Termunterzijl* bij den ZIJLWAARDER; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den Kastelein MONKHOST; te *Winschoten* bij de wedw. WISSEMAN; te *Nieuwe Schans* bij den Kastelein SMIT; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij den Kastelein DE BOER, en te *Zuidhorn* bij de wedw. OSSENTJUK.

Nadere informatiën en aanwijzing in *loco* kunnen worden aangevraagd bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat en bij den Ingenieur N. J. VAN DER LEE, te *Groningen*.

GRONINGEN, 17 Junij 1852.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornoemd:
VAN LIMBURG STIRUM.

AANBESTEDINGEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele inschrijving*

aan te besteden:

1. Het HERSTELLEN van METSELWERKEN aan de WALMUREN, BOGEN, enz. aan het Zuiderdiep, en wel voornamelijk aan het gedeelte, dat gelegen is aan de Westzijde van den Heerepoortenboog.

2. IDEM de WALMUREN aan de Zuider- en Noorderhaven, van den Apoortenboog tot aan den Kijk-in-'t Jatsboog, met uitzondering van de muurwerken der Sluis en Draaibrug.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen.

De *op zegel* geschreven Biljetten, voor *ieder perceel afzonderlijk*, ingerigt overeenkomstig hetgeen daaromtrent bij het Bestek is bepaald, zullen, vóór of uiterlijk op DINGSDAG den 29sten Junij 1852, aan het RAADHUIS moeten worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten inschrijver op ieder perceel, zal in het openbaar plaats hebben op WOENSDAG den 30sten Junij 1852, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 17 Junij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

VERPACHTING VAN GRASGEWAS.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele inschrijving* te verpachten:

1) Het GRASGEWAS van het voorste Stuk van het Stadsland in de Bloemstraat, om te Hooijen.

2) IDEM van den Weg buiten de Apoort, links aan de Gracht, en aan den Weg naar de Drentsche Laan.

3) IDEM langs de Gracht buiten Kranepoort en den Kraneweg.

4) IDEM van den Weg buiten de Boteringepoort, langs de Gracht naar de Ebbingepoort, het Bestemoersteegje en het Studentenpad.

5) IDEM van den Weg buiten de Steentilpoort, van de Brug over het Damsterdiep langs de Gracht tot aan de straat bij de dubbele ophaalbrug buiten het Kleinepoortje.

De Voorwaarden van Verpachting zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen.

De op *zegel* gestelde Inschrijvingsbiljetten, voor ieder perceel afzonderlijk in te dienen, met omschrijving en vermelding van het nommer der perceelen, waarvoor ingeschreven wordt, zullen moeten worden ingerigt overeenkomstig hetgeen daaromtrent bij de Voorwaarden is bepaald, en vóór of uiterlijk op DINGSDAG den 29sten Junij 1852, aan het RAADHUIS moeten worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan den hoogsten Inschrijver op ieder perceel, zal in het openbaar plaats hebben op WOENSDAG den 30sten Junij 1852, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 21 Junij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *l. s.*

VERKOOPING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat, ten overstaan van den Heer Mr. **J. H. GEERTSEMA, C.Z.**, Notaris te *Groningen*, op WOENSDAG den 30sten Junij 1852, des namiddags te 4 uur, publiek, bij de Stadstimmerschuur, zullen worden verkocht: **40 LINDE-** en eenige **EIKEN-** en **IJPEN BOOMEN**, benevens eene partij **AFBRAAK**, ENZ., liggende bij de Timmerschuur.

GRONINGEN, 21 Junij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *l. s.*

VERHURING
van de STADSPLAATS te *RUIGEZAND*.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, bij *enkele inschrijving* te verhuren, voor den tijd van zes jaren, in één Perceel:

De **STADSPLAATS** op het ***RUIGEZAND***, bestaande in eene BOEREN BEHUIZING, SCHUUR, en verder GETIMMERTEN, met TUINEN en LANDEN, gelegen in den *Ruigezandster Polder*, groot 38 Bunders, 33 Roeden en 10 Ellen; voorts nog den daarom liggenden DIJK, groot 5 Bunders, 78 Roeden en 10 Ellen, met het KWELDERLAND, groot ongeveer 170 Bunders, alles gelegen onder de Gemeente *Oldehove*, bekend in de kadastrale leggers dier Gemeente, Sectie A no. 1 & 2 en Sectie B no. 49 tot en met 60.

De Voorwaarden van Verhuring zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, alsmede bij den Kastelein BOERSMA te *Grijpskerk*.

De op zegel gestelde Inschrijvingsbiljetten zullen moeten bevatten de Namen, Voornamen, Beroep en Woonplaats van den Inschrijver en zijne beide solidaire Borgen, den Jaarlijkschen Huurprijs in *schrijfletters*, en door Inschrijver en Borgen geteekend, en voorts op de buitenzijde voorzien van: Inschrijvingsbiljet voor de verhuring van de Stadsplaats te *Ruigezand*; welke Biljetten, behoorlijk gesloten, vrachtvrij, geadresseerd aan den Heer BURGEMEESTER van *Groningen*, uiterlijk op Vrijdag den 23sten Julij 1852, aan het RAADHUIS moeten worden bezorgd.

De opening dier Biljetten zal in het openbaar, in tegenwoordigheid der Gegadigden, plaats hebben op Zaturdag den 24sten Julij 1852, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, den 28 Junij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *l. s.*

VERHURING
VAN
JAGT en VISSCHERIJ.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen Gecommitteerde, bij *enkele inschrijving* te verhuren, *gedurende het dienstjaar* 18$\frac{52}{53}$, *eindigende met den* 30*sten Junij* 1853:

1. Het **REGT** van **JAGT** en **VISSCHERIJ**, op de LANDERIJEN aan deze Gemeente in eigendom toebehoorende, gelegen in de *Oude Pekela*, Zuidkant, voor zooverre Stads, van af 2 en 3 Lot, tot aan de *Nieuwe Pekela*, Zuidkant.

2. IDEM *Nieuwe Pekela*, Zuidkant, voor zoover Stads, van af het begin tot aan de bogt in 't Diep en met inbegrip van plaats no. 46, bij H. K. DIJKHUIS in gebruik.

3) IDEM *Nieuwe Pekela*, Zuidkant, van de bogt in 't Diep, met inbegrip van Plaats no. 47, bij L. L. HOFKAMP in gebruik, tot aan de 53 Stads-Kanaalsterplaatsen.

4) IDEM *Oude Pekela*, Noordkant, voor zoo verre Stads.

5) IDEM *Nieuwe Pekela*, Noordkant, voor zoo verre Stads.

6) IDEM:

a. vijf zoogenoemde Stadsplaatsen onder *Veendam*.
b. 57 kabelingen in de *Wildervank*, Westkant van het Oosterdiep.
c. 56, 57, 58, 59 kabelingen aldaar, Oostkant van het Oosterdiep.
d. De Stadsgronden ter wederzijden van het *Stads-Kanaal* gelegen, bekend onder den naam van de 22 Roe.
e. De 60 Roe, voor zoo verre Stads.
f. De 53 Stads-Kanaalsterplaatsen *d*, *e*, *f*, beginnende bij de Wildervankster- en eindigende bij de zoogenoemde geele Klap.

7) IDEM de Gronden van af de geele Klap tot aan de scheiding met *Lande* en *Ter Haar*, en wel:

a. de 22 Roe, ter wederzijden van *Stads-Kanaal*.
b. de 60 Roe, voor zooverre Stads.
c. de Gronden ter weerszijden de beide afdraaijen.
d. de 104 Roe aan het Stads-Musselkanaal, onder *Onstwedde* gelegen.
e. de Gronden bij den Schaapsberg, ten Zuiden van het Stads-Musselkanaal gelegen, alles voor zoover Stads.

8) IDEM de Gronden onder *Ter Haar* gelegen, voor zoover Stads.

9) IDEM *Ter Apel*.

10) Het **REGT** van **VISSCHEN** aan de Stad toekomende in het Reitdiep, van den buiten-drijfboom in den mond van de Haven tot *Garnwerd*.

11) Het REGT van VISSCHEN aan de Stad toekomende in het Boterdiep, van de Stad tot aan de Grondzijl, achter *Noorderhoogebrug*.

12) Het **REGT** van **JAGT** op de Stadslanden in den Kroonpolder, den nieuwen Stadspolder, en de Stadsaanwassen in het *Oldambt*, onder de gemeenten *de Beerta* en *Finsterwold* gelegen, in één perceel.

13) Het REGT van JAGT op de Stadslanden, uitmakende de zoogenoemde Gockingaheerd te *Zuidbroek*.

14) Het REGT van JAGT op de twee aan elkander liggende Stadsplaatsen te *Midwolde*, in den *Ollambte*, bij J. HESSE, Wz., en J. VEEMAN in gebruik, te zamen groot ongeveer 160 Bunders.

15) Het REGT van JAGT op de Stadsplaats op de *Ulsda*, bij de Kinderen en Kindskinderen van H. F. KOSTER en Vrouw in gebruik, groot ongeveer 30 Bunders.

16) Het REGT van JAGT op de Stadsplaats op de *Meeden*, *Mastenbroek* genoemd, bij H. G. DEDDES in gebruik, groot ongeveer 16 Bunders.

17) Het REGT van JAGT op de Stadsplaats onder *Heiligerlee*, bij H. A. KLOOSTERBOER en Vrouw in gebruik, groot ongeveer 158 Bunders.

18) Het REGT van JAGT op de Stadsplaats op *Veenhuizen*, onder *Finsterwold*, in gebruik bij P. B. ENGELKES en Vrouw, groot ongeveer 47 Bunders.

19) Het REGT van JAGT op de Stadsplaats bij de *Nieuwe Schans*, in gebruik bij B. G. SISSINGH en Vrouw, groot ongeveer 67 Bunders.

De Voorwaarden van Verhuring zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen.

De op *zegel* gestelde Inschrijvingsbiljetten, voor *ieder* der *negentien perceelen afzonderlijk* in te dienen, met *omschrijving en vermelding* van het *nommer* der *perceelen*, waarvoor ingeschreven wordt, zullen moeten worden ingerigt overeenkomstig hetgeen daaromtrent bij de Voorwaarden is bepaald, en vóór of uiterlijk op MAANDAG den 12den Julij 1852 aan het RAADHUIS moeten worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan den hoogsten Inschrijver op ieder perceel, zal in het openbaar plaats hebben op DINGSDAG den 13den Julij 1852 des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONINGEN, den 28 Junij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *l. s.*

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de **PROFILMUREN** van den kapitalen WAL bij den INGANG der BINNENHAVEN van het DAMSTERDIEP te dezer stede, **HERSTELD** zijn, en alsnu de doorvaart weder kan plaats hebben.

GRONINGEN, 28 Junij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *l. s.*

NOTIFICATIE.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Groningen*, gelezen een besluit van den Heer STAATSRAAD, COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie, d.d. 19den Junij 1852, no. 10, (*Provinciaal Blad* no. 90) nopens de wijziging van het PATENTREGT van FABRIJKANTEN, KOOPLIEDEN, ENZ., ten gevolge van het VERDRAG van HANDEL en SCHEEPVAART met **Pruissen** en de verdere **Staten** van het **Duitsche Tolverbond**, gesloten den 31sten December 1851;

Overwegende, dat bij art. 24 van genoemd verdrag onder anderen is bepaald: dat de Nederlandsche Onderdanen, die in het Tolverbond reizen, hetzij voor eigen rekening, hetzij voor die van een Nederlandsch Huis, ter zake van hun' handel geene andere regten zullen betalen dan een Patentregt van **acht** thalers jaarlijks als *maximum* in elken Staat van het Tolverbond;

Overwegende, dat, om de Nederlandsche Kooplieden, Fabrijkanten, Handelsreizigers enz., het genot der bedoelde gunsten te verzekeren, is bepaald, dat dezelve zullen behooren over te leggen eene door den Burgemeester der Gemeente, waar zij woonachtig zijn, af te geven verklaring,

Brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat diegene, welke van eene zoodanige VERKLARING wenscht voorzien te zijn, zich ter bekoming daarvan, kan aanmelden ter SECRETARIJ dezer Gemeente.

GRONINGEN, 28 Junij 1852.

De Burgemeester: VAN IMHOFF.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Groningen* maakt aan de Ingezetenen bekend, dat door Zijne Exc. den MINISTER van BINNENLANDSCHE ZAKEN eenige punten van **ADMINISTRATIE** zijn vastgesteld voor de rigtige uitvoering der Wet van den 6den Maart 1852 (*Staatsblad* no. 47), tot regeling der **JAGT** en **VISSCHERIJ**; dat bij die punten eenige werkzaamheden aan de Burgemeesters der Gemeenten zijn opgedragen, waaronder mede behoort de **kostelooze uitreiking** der **blanco Verzoekschriften**, in te dienen door hen, die eene **JAGT-** of **VISCHAKTE** verlangen te bekomen. Dien ten gevolge geeft de Burgemeester, naar aanleiding eener daartoe van den Heer STAATSRAAD, COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie ontvangen aanschrijving, aan de Ingezetenen kennis, dat de gemelde blanco VERZOEKSCHRIFTEN van heden af op de SECRETARIJ dezer Gemeente kosteloos verkrijgbaar zijn gesteld.

GRONINGEN, 18 Junij 1852.

De Burgemeester: VAN IMHOFF.

De **PLAATSELIJKE SCHOOLCOMMISSIE** in de Gemeente *Groningen* adverteert bij deze, dat de **AANGAVE** der **KINDEREN**, voor welke de **toegang** tot eene der **STADSSCHOLEN**, tegen **den 1sten November** aanstaande verzocht wordt, ter SECRETARIJ dezer Gemeente zal moeten geschieden in den **loop der maand Julij e.k.**

GRONINGEN, 28 Junij 1852.

Namens de Schoolcommissie voornoemd:
L. B. LOHMAN, *Secret.*

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

HOLLANDSCHE KOLONIE SHEBOYGAN, 8 Junij.

Men berigt ons dat de gemeente van dominé *Zonne*, bij gelegenheid dat de Presbyteriaansche Conventie in het laatst van April ll. te Milwaukie gehouden werd, zich aan die gezindte heeft aangesloten en hare kerk alsnu bekend staat onder den naam van „Eerste Presbyteriaansche Kerk der town Holland, Sheboygan County, Wis."

— *Waar blijft Nederland?* Wekelijks slaan wij belangstellend de berigten nopens aangekomene schepen te New-York gade, doch slechts bij geval bemerken wij de aankomst eens schips uit eene der Nederlandsche havens, terwijl daarentegen Engeland, Frankrijk, Duitschland, ja zelfs België hunne bodems bij honderden zenden en met deze hunne produkten van nijverheid. Hoe lang nog zullen de met zoo veel roem bekende oud-vaderlandsche koopsteden dezen gewigtigen tak van volksvlijt, de vaart op de Ver. Staten, blijven veronachtzamen door dezelve niet op eene grootere schaal aan te vangen? Die rijken, welke zulks lang gedaan hebben, varen er wel bij, en Hollands beleid verzekert ons dat het ook hem gelukken zoude.

— Het Nederlandsche fregat de *Prins van Oranje*, thans in de haven van New-York liggende [het fregat is thans reeds in het Vaderland terug], veroorzaakt vrij wat opschudding in die stad. Al de oude „Knickerbockers" zijn er verheugd over, eens een oorlogschip van oud-vaderlandschen bodem te kunnen zien, en de St. Nicolaus Societeit

heeft den officieren een eeremaal bereid. De w.ed. heer *Dixon*, consul der Nederlanden te Boston, heeft den 20sten Mei, zegt de Boston *Times*, den „Prins" een bezoek gebragt, bij welke gelegenheid hij overeenkomstig zijnen rang met kanonschoten gesaluteerd werd.

— Gespleten gouden dollars zijn sterk in omloop, zegt de Philadelphia *Ledger*, en zij die deze „kleine stukjes" wat veel handteren, kunnen niet te voorzigtig zijn. Het stukje wordt door middel eener kleine machine in tweeën gespleten, waarna ongeveer de helft van het goud er afgenomen wordt en de beide uitgeholde zijden aan elkaar gehecht worden zonder de munt eenigzins te beschadigen.

— De generaal *Pierce*, groot voorstander van den vrijen handel, en de heer *W. Rufus King* zijn, door de democratische partij als hare kandidaten voor het aanstaande presidentschap en vice-presidentschap over de Vereenigde Staten verklaard.

— Een man, die onlangs van Californië terugkeerde, bragt de ongehoorde som van *tweeënzestig cents* mede. Hij verzekerde echter, dat hij er voor 200,000 dollars ondervinding heeft opgedaan, en zegt overigens, dat zich 30,000 Amerikanen in de goudmijnen bevinden, die gaarne naar huis zouden keeren, wanneer zij slechts middelen hadden om de reiskosten te betalen.

RUSLAND.

De militaire aangelegenheden hier te lande zijn tegenwoordig derwijze geregeld, dat de Keizer, binnen 80 dagen, zonder zijn land te zeer te ontblooten, of het Caukasische leger te verzwakken, over 350,000 man goed uitgeruste troepen zou kunnen beschikken, om de westelijke grenzen over te trekken. Men voegt er bij, dat ligtelijk kan worden bevroed, dat deze slagvaardigheid nog aanmerkelijk kan worden bevorderd, wanneer Moskau en Petersburg ook met Warschau, door middel van ijzerbanen, verbonden zullen zijn.

GRIEKENLAND.

De godsdienstige geschillen nemen nog dagelijks toe en worden hoe langer hoe ernstiger. De Regering is er nog niet in geslaagd den bewerker der wanordelijkheden, den monnik *Christophorus*, in handen te krijgen.

ITALIË.

Te Rome is eene poging ontdekt ter vergiftiging van den Franschen gezant, den heer *de Rayneval*. In een glas melk, dat hem door een jongen Italiaan aangeboden werd, die in den gezant een weldoener had gevonden en dat den heer *de Rayneval* om zijne kleur verdacht voorkwam, werd rattekruid ontdekt.

Men weet niet of men dezen moordaanslag moet toeschrijven aan staatkundigen partijgeest, dan of het een gevolg kan wezen van naijver van een der bedienden jegens den Italiaan.

ZWITSERLAND.

VAN DE GRENZEN, 23 Junij.

De ophanden zijnde beraadslagingen van den bondsdag beloven de belangrijkste te zullen zijn, welke in langen tijd hebben plaats gehad. Tot de ontwerpen, welke ter sprake zullen komen, behoort vooreerst de kwestie van Neufchâtel, welke de betrekking met het buitenland betreft, en die van Freiburg, welke eene levensvraag uitmaakt. Vervolgens zullen ter sprake komen de houding der vergadering tegenover het behoudend gezinde Bern, de vertoogen der ontbondene Grüttlivereeniging, de aanleg van spoorwegen, de oorlogskosten van het Sonderbond, enz.

— In eenige gedeelten van Zwitserland is in den nacht van den 14den en 15den sneeuw gevallen.

In Bern werden den 19den dezer, 's namiddags te 3 uur, herhaalde schokken van aardbeving, in de rigting van het noordoosten naar het zuidwesten, waargenomen.

DUITSCHLAND.

Uit alle provinciën van Hannover ontvangt men berigten, dat overheden, burger-vereenigingen en onderwijzers-collegiën adressen tot de Kamers rigten, om te verzoeken, dat alle voorstellen tot verandering der constitutie van 1848 afgewezen worden.

— Bij het Pruissische leger zal het aantal officieren aanzienlijk worden vermeerderd.

— De Koning van Pruissen heeft op verzoek van het *Dombau-Verein*, bij zijn verblijf te Keulen, op den 25sten dezer, den sluitsteen gelegd in den juist voltooiden eersten boog van het hoofdportaal.

— Den 18den Junij zijn te Bremen in hechtenis genomen de boekdrukker *E. Meijer*, als tot het Doodenverbond behoorende, en 2 jonge jufvrouwen *Meijer* en *Mindermann*, als schrijfsters van de brieven over den toestand van Bremen, bij *Dubber* uitgekomen.

— Uit Berlijn wordt het volgende geschreven: „Lang is er gesproken over de gemeentewet. Onze *Staats-Courant* eindigt thans den twijfel daaromtrent. De wet van den 11den Maart 1850 wordt ingetrokken, behalve in de steden waar ze reeds was ingevoerd. De overige rijksdeelen blijven onder de oude wet. De nieuwe wet zal de regering niet octroijeren; de Kamers zullen de beslissing behouden, in de hoop, dat die het vraagstuk op voldoende wijs zullen uitmaken. Terwijl de minister deze concessie doet, schrijft hij aan de uitvoerende magt een nieuw regt toe; ze zal voortaan niet alleen wetten kunnen uitvaardigen, maar ook de wetten, door de beide Kamers goedgekeurd, intrekken! — Verder verklaart de regering, dat de provinciale Staten zullen bijeengeroepen worden, vóór de aanstaande bijeenkomst der Kamers, om de nieuwe provinciale wet te beoordeelen. — Deze verschillende mededeelingen hebben hier veel sensatie verwekt."

— Te Hamburg verscheen dezer dagen een magnetiseur bij den eigenaar eener menagerie en verzocht van dezen vergunning om geheel alleen en ongewapend het hok van den leeuw te mogen binnentreden. De eigenaar der beesten wilde natuurlijk de verantwoordelijkheid van deze daad niet op zich nemen, maar op zijn herhaald verzoek besloot hij met hem in het hok te gaan. Zoodra die vreemdeling binnentrad, zag hij den koning der dieren scherp in de oogen en legde onverschrokken de hand op den kop des leeuws, zonder dat deze de minste dreigende beweging maakte. Vervolgens deed hij den leeuw over eenen stok springen en verscheiden andere kunsten verrigten, die het bewijs leverden, dat hij de meest volkomene heerschappij over den leeuw had verkregen. (?)

— Men schrijft uit Darmstadt, dat de snorrebaardenzaak van de advokaten (gelijk men weet is het hun verboden die te dragen) thans ook voor het hof van cassatie zal gebragt worden. Toen namelijk voor de assises de verdediger van een beschuldigde door den president niet toegelaten werd, omdat hij een snorrebaard droeg, heeft de beschuldigde, wien de president een anderen advokaat zonder snorrebaard opdrong, dien geweigerd en zich in cassatie begeven. Mogt nu het hof dit middel van cassatie verwerpen, dan zal de advokaat er wel toe moeten besluiten, om zijn snorrebaard te laten afnemen!

— Het wetgevende ligchaam der vrije rijksstad Lübeck heeft, in zijne jongste zitting, op voorstel van den Senaat, besloten, aan de Israëlieten dezelfde burgerlijke en andere regten toe te staan, als aan de overige ingezetenen.

— De *Oest. Correspt.* houdt zich bezig met de statistische opgaven betreffende de onechte geboorten in Oostenrijk, welke buitengewoon talrijk zijn. Volgens een officiëel onderzoek is de verhouding vooral ongunstig in de hoofdsteden, daar in de laatste 9 jaren van de 1000 geboorten de onechten bedroegen te Grätz 655, Klagenfurt 564, Weenen 483, Lemberg 477, Praag 466, Brunn 417, Linz 435, Laibach 351, Milaan 296, Troppau 305, Zara 287, Inspruck 194, Venetië 142.

— De beroemde sterrekundige dr. *Franz von Paula Gruithuizen* is den 22sten dezer te Munchen overleden. Hij was den 19den Maart 1774 geboren.

— *Henriette Sontag* (gravin *Rossi*) heeft voor de laatste maal voor hare reis naar Amerika, in Duitschland te Koburg gezongen. Haar ter eere gaf de hofmaarschalk een groot souper door den regerenden hertog bijgewoond. De beroemde zangeres is voornemens bij den terugkeer uit Amerika zich te Koburg te vestigen en de baron *v. Wangenheim* is in onderhandeling om op haren last een landgoed aldaar te koopen en heeft reeds *f* 500,000 er voor geboden.

— Men meldt uit Elseneur, den 21sten dezer, dat het grootste gedeelte van een uit zeventien, meestal groote schepen bestaand Russisch eskader, dien dag en den vorigen daar ter reede gearriveerd was.

— Bij de bekende firma *Cotta* is eene geïllustreerde en met staalgravuren voorziene folio-prachtuitgave van den *Faust* van *Göthe* ter perse, welke de kosten van ongeveer 50,000 gulden vordert.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen enz., in het Bijvoegsel.*)

(*Ingezonden.*)

Teelt na vroege aardappelen.

In 1851 heeft men in enkele zand- en zavelgronden in Zuid-Holland de *boekweit* gezaaid op velden, waarvan *vroege aardappelen* waren ingeoogst. Hoewel het te vreezen is, dat zoodanige boekweit welligt niet meer behoorlijk tot rijpheid zal kunnen komen, zoo is dit echter eene *proef*, die ook elders (al is het dan ook eerst in het klein) verdient genomen te worden, waarom ik dit hier met een enkel woord meende te moeten opteekenen.

In het westelijk gedeelte van Delfland heeft men, mede in 1851, met zeer goed gevolg, *cichorei* geteelt na *vroege aardappelen* in hetzelfde jaar.

In Delfland zaait men zeer algemeen de *peen* (gewone wortelen) na vroege aardappelen.

Op goede zavelgronden in het noorden van Friesland plant men zeer algemeen de veelopbrengende en voedzame *koolrapen* (plantrapen) na vroege aardappelen.

v. H.

In verschillende nieuwsbladen leest men, bij herhaling, dat, tot afwering der longziekte, door dr. WILLEMS te Hasselt, de inoculatie is uitgevonden, en reeds is ingesteld met zoodanig gunstig gevolg, dat het Belgisch gouvernement met belangstelling zich de zaak heeft aangetrokken; — verder wordt de prioriteit der uitvinding aan gemelden geneesheer betwist, door dr. DONKERSLOOT, te Amerongen. — Met het oog op deze mededeelingen, vestigen wij de aandacht op eene daadzaak, uit welke duidelijk kan blijken, dat noch aan dr. WILLEMS, noch aan dr. DONKERSLOOT, maar aan IJPE BOUWES RINGNALDA, veehouder te Deerzum, de eer toekomt, het eerst de longziekte te hebben ingeënt.

In de maand April 1851 is door gemelden veehouder ingediend een uitvoerig adres over de heerschende longziekte, waarbij hij de aandacht der prov. staten van Friesland inzonderheid vestigt op de inënting en een daarmede verbonden afzonderingsstelsel; opdat alzoo het onzalig denkbeeld van dooding van het aangedane rund mogt ophouden, menig kostbaar offer te vragen, en men door doelmatige middelen zoude trachten eenen veestapel te erlangen, te hooger in waarde, naarmate dezelve ongevoeliger voor de ziekte zoude zijn.

In gemeld adres heeft hij zijne meening zoeken te ondersteunen door de mededeeling, dat hij in de maand October 1849 de inoculatie der longziekte heeft verrigt aan *negen kalveren* van ruim ½ jaar oud, aan de wed. SIJBREN HENDRIKS SIJBRANDIJ, nabij Deerzum, toebehoorende, alwaar destijds de ziekte hevig woedde. De slijm, uit de neus der aangetaste runderen vloeijende, werd door middel van eenen draad garen in de huid der ooren bij de kalveren overgebragt, met dit gevolg, dat, na weinige dagen, allen meer of min hevig de verschijnselen der longziekte vertoonden. Ofschoon sommigen aan de inoculatie-plaatsen hevige zweeren vertoonden, welke met misvorming zijn genezen, zijn echter allen hersteld en tot heden gezond gebleven, behalve een bul, die, naar gewoonte, geslagt is na den springtijd.

SNEEK, 17 Junij 1852. S.

Iets over bescherming en vrijheid van handel.

Naar MICHEL CHEVALIER, *Hoogleeraar te Parijs.*

III.

Wat! heeft men mij dikwijls toegeroepen, gij wilt den ondergang van zoo vele heerlijke takken van nijverheid, die den roem van het land uitmaken! — Ik ken geene nijverheid, die den roem van het land uitmaakt, dan die welke hare produkten goedkooper voortbrengt dan vreemde. De nijverheid is slechts roemvol, naar mate zij ons de middelen verschaft om goedkooper te leven, en in een ander opzigt geenszins. Wat den ondergang der beschermde nijverheidstakken aangaat, als zij slechts hunne berekening maken, is er niets te vreezen. Door den prikkel der noodzakelijkheid gedrongen, zullen zij eene poging te meer doen en weder opleven, doordien zij, zich hunnen toestand bewust wordende, alle hunne krachten zullen inspannen om met de vreemde industrie gelijken tred te houden. Zijn er bij, die hierin ten achteren zijn, dan is zulks bijna altijd aan het beschermend stelsel te wijten, omdat dit hen aan de dringende verpligting heeft onttrokken, die op hen rust, nl. naar volmaking te streven.

België maakte, vijfendertig jaren geleden, een gedeelte van Frankrijk uit en zijne werkplaatsen en fabrijken gingen de onzen niet te boven. Indien dezen nu in eenige opzigten ons den baas zijn, indien b. v. België ijzer en machines goedkooper heeft sedert de afscheiding, heeft hetzelve een vrijzinniger of minder streng tarief gehad, dan het onze. Evenzoo Zwitserland, dat zich niet beschermde, en reuzenschreden heeft gedaan in de nijverheid. Telkens als er — onverschillig bij welk volk — sprake is van eene vermindering der premiën of regten, die de bevoorregte industrietakken zich door het publiek laten betalen, uiten zij zieldoorsnijdende kreten en kondigen met luider stemme hunnen ondergang aan. De wetgever moet echter regt op zijn doel blijven afgaan, en de hervorming daarstellen ten nutte van het algemeen belang, en het is meer dan waarschijnlijk, dat men weldra diezelfde fabrijken, die zich verloren waanden, meer dan vroeger zal zien bloeijen. Twintig malen heeft de ondervinding het ons geleerd. In Pruissen en andere Duitsche Staten verhieven zich jammerkreten onder de fabrikanten, toen het Zollverein de fabrijken van geweven boomwol en de wolspinnerijen aan de concurrentie der Saksische onderwierp; het was, zeiden zij, hun doodvonnis. Twee of drie jaren later, bloeiden zij. Hoe dikwijls is dit in Engeland niet verkondigd, telkens als de regten op de Fransche zijden werden verminderd, en telkens in tegendeel hebben de Engelsche zijdefabrijken er eene ongekende kracht door ontwikkeld. Bij ons zoude in 1843 de gelijkstelling der regten de inlandsche suiker vernietigen (*). Is die verwonderlijke nijverheidstak bezweken? Neen, juist het tegendeel, de koloniën waren het, zelfs nog vóór de gebeurtenissen van 1848, die om genade kwamen smeeken.

In alle dergelijke gevallen gaan geene fabrijken te niet, tenzij zij misplaatst waren of op onhoudbare voorwaarden werkten. Het is ongelukkig voor de belanghebbenden, bedroevend voor alle welwillenden; maar moet een individu het regt hebben, ten eeuwige dage der maatschappij eene belasting op te leggen, omdat hij eene slechte plaats voor den zetel van zijne nijverheid heeft gekozen of omdat hij zich hardnekkig aan onmogelijke en verouderde vormen en voorwaarden vastklemt? Aan een ieder zijn regt, aan een ieder de verantwoordelijkheid voor zijne eigene zaken. Als men door eene belasting op de maatschappij, de hoofden van industriële inrigtingen, die uit eigene kracht niet langer kunnen staande blijven, vermeent onbepaald te ondersteunen, dan herleeft weder het regt op den arbeid. En als dit wordt erkend ten voordeele der fabrikanten, uit kracht van het beschermend stelsel, vraag ik, waarom men het niet bij de constitutie ten voordeele der werklieden bepaalt. De wet der verantwoordelijkheid is voor allen dezelfde, maar als er eene uitzondering dient gemaakt te worden, dan komt het mij voor, dat zulks het eerst ten gunste der arme klassen dient te geschieden.

(*) Zoo als men weet, wordt er in Frankrijk eene menigte suiker uit beetwortelen getrokken.

Ik beken, dat het voor eenige personen, die gehoop[t] den zich hier op dit ondermaansche een gerust leve[n] bereiden, eene onaangename stoornis is; maar wij z[ijn] om beproefd te worden. Soms is de proef hard; wij echter toch geen regt, om ons er over te beklagen, niet alleen voor God, maar zelfs voor de menschen, komt ten gevolge van de ware vrijheid en regtvaardi[gheid] en bovenal niet, wanneer wij van hare onmiddellijke vooraf zijn verwittigd geworden. Hij alleen kan z[eggen] dat de voorzienigheid gestreng is, en dat de menschen ders vijanden en vervolgers zijn, die voor zich alle[en] geregtigheid en vrijheid heeft. Hoe zou de nijverhe[id] die hoogere wet kunnen ontkomen? Alles is hier beweg[ing] derhalve woeling en verstoring; de beetwortel verva[ngt] verstoort de suiker, tot zoo lang zij eens weder door e[ene] andere plant wordt opgevolgd; de spoorwegen doo[den] diligences en andere rijtuigen, de stoombooten de zeilsch[epen] de boomwol veroorzaakt den ondergang van wol en h[ennep] de mechanieke werktuigen vervangen den handenarbeid eene machine verjaagt de andere; de eene handelwijs zich in de plaats van haar, die den vorigen dag nog h[et] plus ultra van het menschelijke verstand scheen. De mededi[nging] werpt alle onze berekeningen omver en midden tussch[en] die woelingen en stoornissen, is toch een onophoudelijke uitgang — de toenemende volkomenheid en goedkoophe[id] alle voortbrengselen, met andere woorden, *de overvloed*.

Correspondentie.

„Eene propositie" kan niet geplaatst worden, daardoor ligt iets anders zou te weeg gebragt worden wel in de bedoeling van den schrijver daarvan lag.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 23 Junij, kapit. T[...] Christina Christina, van Londen; *Dekker* Alida, van Ne[...] den 25sten *Topzant* Hopende Zeeman, van Hull; *Garrels* H[...] Christina, van Riga. — Te Texel den 23 Junij, *Kempema* Sippe en den 24sten *Prins* Roelfina, beide van Londen; den *Meijer* Margretha, van Sunderland. — In het Vlie den 23 *Bakker* Alexander, van Petersburg; *Waterborg* Fokkiena, van den 24sten *de Jong* Goede Verwachting, van Stadhill. — Te den 23 Junij, *Kappen* Jonge Willem, van Dagöe. — Te den 24 Junij, *Giezen* Jufvrouw Hillegonda, van Riga. — [Su]riname den 22 Mei, *de Groot* Jacoba, van Amsterdam. — [...]kerie den 17 Mei, *Stoelman* Groningen, van Newcastle. — Te [...]ra den 17 Mei, *Zeijlstra* Komeet, van Liverpool. — Te den 7 Junij. *Muller* Antje Brons, van St. Vincent. — Te den 22 Junij, *Kramer* Harmonie, van Greifswald; den 24sten Margaretha, van Groningen. — Te Deal den 23 Junij, *Kra*[...]nette Fossina, van Amsterdam naar Nizza. — Te Glouce[ster] 23 Junij, *Brongers* Sophia, van Groningen. — Te North den 20 Junij, *Vegter* Anna, van Delfzijl; *de Jonge* Jantin[a] Londen; dden 23sten *Huisman* Edzard, van Groningen. — Te den 20 Junij, *Meeter* Vertrouwen, van Straalsund. — Te Li[...] 22 Junij, *Wijbes* Vriendschap, van Memel. — Te Bremerha[ven] 22 Junij, *Huisman* Aurora, van Groningen. — Te Arend[al] 11 Junij, *Fenenga* Vrouw Jantina, van Edam. — Te Veile Junij, *Faber* Twee Vrienden, van Holland. — Te Gottorf Junij, *Lieffijn* Goede Verwachting, van Kampen. — Te [...]munde den 21 Junij, *Drent* Anna Catharina, van Rouaan. Dantzig den 18 Junij, *de Jonge* Castor, van Amsterdam; den *Oorburg* Hendrika Ellida, van Dordrecht; *de Vries* Roelina en *Kramer* Agatha Jacobina, van Elbing; den 21sten *Bakker* Tammink, van Dordrecht. — Te Bolderaa den 16 Junij, *Sch*[...] Elsina, van Schiedam; *Fenenga* Johanna Beerta, van Torrevec[...] Te Archangel den 7 Junij, *Mooi* Hylke Tromp, van Amsterd[am] Te Rendsburg den 18 Junij, *Drewes* Vrouw Margaretha, van naar Harburg; den 19den *Joosten* Jantina, van Rostock naar Lo[...] *Kremer* Goede Verwachting, van Bremen naar Dantzig; *van D*[...] Bellamy, van Hamburg naar Petersburg; den 20sten *Konterm*[...] Renske, van Workum naar Holland; *Legger* Geertina, van Ha[...] naar Stockholm; den 21sten *Stuit* Eendragt, van Bremen naar St[...] den 22sten *Scholtens* Hendrika, van Dantzig naar Elsfleth; den *Hangelbroek* Willem Hendrik, van Amsterdam naar Sleeswijk; 24sten *Hazelhoff* Vrede, van Dantzig naar Elsfleth; *Esbra* Eli[...] van Assens naar Amsterdam.

Binnengekomen te Maassluis den 26 Junij, kapit. *Pronk* G[...] van Elbing. — Te St. Nazaire den 22 Junij, *Bakker* Frou[...] van Hamburg. — Te Travemunde den 23 Junij, *Hazewinkel* [...]dina Hermina, van Nerva. — Te Wolgast den 16 Junij, Goede Verwachting, van Bremen. — Te Croonstadt den 16 *de Boer* Wemelina, van Antwerpen.

Vertrokken van Amsterdam den 23 Junij, *Bakker* de Jonge naar Elbing; *Dekker* Epimachus, naar Dantzig; den 25sten Catharina, naar Elbing; den 26sten *Hitman* Twee Gebroeders Antwerpen; *Warners* Tjaardina Fennegina, naar Londen. Texel den 23 Junij, *Gunter* Cornelia, naar Londen; *Giezen* N[...]dal, naar Hull; den 24sten *Bakker* Vrouw Geertje, naar Bo[...] den 25sten *van der Veen* Vrouw Anske, naar Yarmouth. het Vlie den 23 Junij, *Rasker* Harmina Gezina, naar Elbing; 24 Junij, *de Jong* Hesperus, naar Memel. — Van Helvoet de[n] Junij, *Smit* Annechina Elsina, naar Dantzig. — Van Brielle 25 Junij, *Gust* Julia, naar Newcastle. — Van Vlissingen de[n] Junij, *Hofkamp* Hortense, naar Liverpool. — Van San Fra[ncisco] den 12 Mei, *Wijnands* Doctrina et Amicitia, naar Batavia. Laguajra den 20 Mei, *Smidt* Eduard, naar Hamburg. — Van den 17 Junij, *Smaal* Juno, naar Palermo. — Van Nantes Junij, *van der Wall* Jantina, naar .....; den 20sten Rieka, naar Dublin; den 21sten *Smit* Catharina Frederika, Liverpool. — Van Lissabon den 12 Junij, *Sap* Johanna naar Triest. — Van Havre den 20 Junij, *Meijer* Mentor, Dantzig. — Van Bordeaux den 21 Junij, *Lovius* Trekvogel, Amsterdam. — Van Gloucester den 20 Junij, *Borst* Jacobus, Cardiff. — Van Hartlepool den 20 Junij, *Visser* Trijntje, Stettin. — Van Grimsbij den 22 Junij, *Vlas* Hendrika, naar [Am]sterdam. — Van Hamburg den 21 Junij, *de Jonge* Jezelina, Petersburg; *Albers* Gesina Helena, naar Dantzig; den 22sten Jonge Duif, naar Bergen; den 23sten *Prins* Weldaad, naar [...]munterzijl. — Van Bremerhaven den 23 Junij, *Zuininga* Frou[...] Steenhuizen, naar Stettin. — Van Swinemunde den 21 *Foelders* Weldaad, naar Rendsburg; den 22sten *Hazewinkel* A[...]tina, naar Londen; *Riecke* Alexandrine, naar Groningen. — Pillau den 21 Junij, *Knooihuizen* Annechiena Bouwina, naar Do[...]recht. — Van Dantzig den 18 Junij, *Boon* Jacoba Hazewinkel naar Zwolle; *Schuur* Zwaantina, *de Boer* Marchina en *de G*[...] Geertruida, alle 3 naar Londen; *Bekkering* Catharina, naar B[...]men; den 21sten *Paap* Margaretha, naar Grimsbij. — Van Me[...] den 17 Junij, *de Boer* Concordia, naar Harlingen; den 18den *Vrede* Prudentia, naar Aberdeen; *Helmers* Vier Gezusters, Apenrade; den 19den *de Groot* Harmonie, naar Amsterdam. — Bolderaa den 16 Junij, *de Jonge* Hendrik; *Pijbes* Hoop en [Ver]wachting, den 17den *Tap* Maria Beerta, *Mulder* Gesina, Annechiena en *Jager* Belina, alle 6 naar Elseneur.

Vertrokken van Texel den 26 Junij, *de Boer* Clara Henriette naar Singapore; *Leeuwe* Hendrika Jantina, naar Napels; Juffer Annette en *Lever* Catharina Elisabeth, beide naar Ge[...] *Jonker* Sibertina, naar Antwerpen. — Van Helvoet den 26 Junij, *Potjewijd* Alida Petronella, naar Philadelphia; *Degenhard* Wiebe[...]dina, naar Triest; *de Weerd* Vice Admiraal Lucas, naar Cardiff. Van Brielle den 26 Junij, *van Duinen* Elisabeth, naar Archangel. Van Nantes den 23 Junij, *Potjer* Elsje, naar Londen; *Kleijn* A[...] Margaretha, naar Liverpool. — Van Pillau den 22 Junij, *Kram*[...] Annette Catharina, naar Gend.

HARLINGEN, den 26 Junij. Binnengekomen den 20 Junij, kapi[t.] *Munneke* Baudina, van Newcastle; *de Grooth* Arendina, van Chri[s]tiaansand; den 21sten *Groenwold* Vr. Margrieta, van Hamburg; *Keun* Twee Gezusters, van Oudsoen; den 24sten *Pekelder* Bere[n]dina, van Hamburg; *Plukker* Hendrik, naar Christiaansand.

TERMUNTERZIJL, 27 Junij. Binnengekomen den 24 Junij, kapit. *Meiners* de Vr. Janna, van Leer; *Wiards* Antina, van Norderneij; den 25sten *Munning* Anje, van Noorwegen; den 27sten *Burman* de Vr. Geziena, van Leer; *Henrichs* Hindertjerika en *Klokgieter* Margaretha, beide van Norderneij.

Vertrokken den 22 Junij, kapit. *Legger* Geerdina en den 23sten *Boswijk* Hendrika, beide naar Noorwegen; den 25sten *Wilkens* Alberdina, naar Noorwegen; den 27sten *Burman* Geziena, naar Leer; *Vos* Aaltina, naar Halte.

ZOUTKAMP, 27 Junij. Vertrokken den 25 Junij, kapit. *van Slooten* Tjakkina, naar Londen; *Steffens* de Jonge Andries, naar .....; den 27sten *Forma* Frouke en *van Dijk* Eva Henderika, beide naar Londen; *Dieters* Tecla Johanna, naar Gloucester.

Vertrokken den 22 Junij, kapit. *Dijkstra* Geertina, naar Hamburg; den 23sten *de Jong* Hesperus, naar Noorwegen; den 24sten *de Grooth* Arendina, naar Noorwegen; den 26sten *Oldenburger* Gerritje Koumans, naar Engeland.

HULL, 21 Junij. Het schip Adrianus Wilhelmus, kapit. *Bol*, van Hartlepool naar Aden, met schade te Hartlepool teruggekomen, is alhier binnengesleept om te repareren.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, welke de Sond gepasseerd zijn.

19 Junij. Petersen, Fortuna, v. Riga n. Schiedam, m. gerst.
Raak, Jacobus Begeman, v. Schiedam n. de Oostz., m. ball.
Schut, Jacob Synes, v. Rouaan n. Pillau, m. wijn.
Eefting, Hermanna, v. Madera n. Petersburg, m. wijn.
de Boer, Gezina, v. Memel n. Amsterdam, m. hout.

Kramer, Plutus, v. Riga n. Abbeville, m. vlas.
Wever, Elisabeth Maria, v. Riga n. Harlingen, m. hout.
Ebeling, Maria, v. Pernau n. Figueira, m. vlas.
Kramer, Philotea, v. Riga n. Antwerpen, m. vlas.
Brouwer, Elsina, v. Memel n. Harlingen, m. hout.
Ahrens, Annette, v. Riga n. Schiedam, m. rogge.
Koops, Lammechina, v. Riga n. de Maas, m. rogge.
22 — Ketelaar, Hazard, v. Koningsb. n. Hull, m. lijnzaad.
Huizenga, Margaretha, v. Stettin n. Londen, m. haver.
Hazewinkel, Roelf Giezen, v. Reval n. Schiedam, m. gerst.
Lodewijks, Johanna, v. Dantzig n. Londen, m. hout.
v. d. Sloot, Wilhelmine, v. Girgenti n. Petersb., m. zwavel.
Zijlstra, Kaashandel, v. Cette n. Pillau, m. koopgoed.
Bart, Hendrika Jantina, v. Riga n. Harlingen, m. balken.
Hensema, Ida Berendina, v. Dantzig n. Amst., m. tarwe.
de Boer, Fenna, v. Dantzig n. Nantes, m. hout.
de Jonge, Pollux, v. Riga n. de Maas, m. rogge.
21 — Flik, Vr. Johanna, v. Arensburg n. de Maas, m. rogge.
Meeter, Hensina, v. Londen n. Riga, m. ballast.
Bakker, Margar. Agnes, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
Kiewiet, Maria Catharina, v. Amst. n. Petersb., m. koopg.
Roelfsema, Jonge Jan, v. Hull n. Petersb., m. boomwol.
Schaap, Jonge Klaas, v. Newc. n. Petersb., m. boomwol.
Boeling, Alida, v. Rouaan n. Dantzig, m. steenen.
Postema, Martha, v. Amsterd. n. Dantzig, m. steenen.
Wortelboer, Amsterd., v. Amst. n. Dantzig, m. ijzer.
Karst, Lambertha, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
Pomper, Margaretha, v. Riga n. Amst., m. hout.
Bieze, Harmina, v. Amst. n. Koningsb., m. koopgoed.
Meijer, Engelina, v. Riga n. Oporto, m. vlas.
Smit, Anna Elizabeth, v. Riga n. Harlingen, m. balken.
Struik, Fenna Gerarda, v. Liverp. n. Croonstadt, m. koopg
22 — Lindeboom, Gesina, v. Dantzig n. Leith, m. tarwe.
Boon, Jacoba Hazewinkel, v. Dantzig n. Zwolle, m. tarwe.
Boer, Margiena, v. Dantzig n. Londen, m. hout.
Schuur, Zwaantina, v. Dantzig n. Londen, m. hout.
Ebes, Grietje, v. Harlingen n. Memel, m. dakpannen.
Oldenburger, Geppiena, v. Liverp. n. Petersb., m. boomw.
Blaak, Jantina, v. Memel n. Dundee, m. vlas.
Donema, Renske Hooites, v. Amst. n. Dantz., m. koopg.
Smit, Margina, v. Torrevieja n. Memel, m. zout.
den Breems, Trekvogel, v. Lissabon n. Croonstadt, m. olie.
23 — Mulder, Jantina en Gezina, v. Wijburg n. Isigny, m. hout.

De Wind den 19 Junij O.N.O., O.Z.O, Z.Z.O; den 20sten W.N.W.; den 21sten W.N.W., Z.; den 22sten Z.Z.O, Z., N.; den 23sten Z.W., Z.O.; Z.; den 24sten Z.O.

SCHEEPSVRACHTEN.

PILLAU, 21 Junij. In de verloopen week zijn hier 48 schepen binnengekomen, de vrachten blijven nog altijd op hunne vorige hoogte. Men heeft hier besteed: van Koningsbergen naar de Oostkust 1 sh. 10 d. tot 2 sh.; Londen 1 sh. 11 d.; Hull 2 sh. 2 d.; Firth of Forth 1 sh. 9 d. tot 1 sh. 10 d.; Newcastle 1 sh. 6 d., alles per quarter tarwe; naar de Oostkust van Noorwegen en Bergen f 12 en 5 pCt. per 22 ton rogge. Van Dantzig naar de Oostkust besteedde men voor een schip van middelmatige grootte 2 sh. 4 d. pr. quarter tarwe.

GOTHENBURG, 19 Junij. Wij hebben hier gedurig warm regenachtig weder bij Zuidelijken wind. Er is gebrek aan vrachtzoekende schepen, verscheidene schepen zijn voor Grimsbij en Hull aangenomen voor 30 sh. in full per Petersb. Stand. en 5 sh. met 5 pCt. per ton ijzer; voorts naar Antwerpen tot 50 fr. met 5 pCt. Petersb. Stand. — De brik Lamartine, van 108 last, is door een' Norweger voor 22,000 thaler gekocht.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 28 Junij 1852, GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 25 *Junij.*

TARWE.	Zw. Zand 64 ℔ f 4,55	Bl. Voer, 36 ℔ f 2,55
Oude Bak 70 ℔ f 7,00	Veen 64 » » 4,45	Bl. Voer 38 » » 2,70
N. Oml. 68 » » 6,10	» 66 » » 4,75	» 40 » » 2,85
» 70 » » 6,60	N. GERST.	Zw. Voer » »
» 72 » » 7,10	Winter 56 ℔ f 4,10	» 38 » » 2,60
» Old. 68 » » 5,85	» 58 » » 4,40	» 40 » » 2,70
» » 70 » » 6,35	» 60 » » 4.70	» 42 » » 2,85
» » 72 » » 6,85	Zomer 56 » » 3,90	BOONEN.
N. ROGGE.	» 58 » » 4,20	Paardeb. f 4,50,75 f 5,10
N. Inl. 64 ℔ f 5,25	Knobbe 60 » » 4 35	ZADEN, ENZ.
» » 66 » » 5,65	» 62 » » 4,65	Gr.Gortp.m. f 7,10,50
» » 68 » » 6,05	N. HAVER.	Par.100 N.℔ f 9,75/ f 13
» » 70 » » 6,45	Dikke 38 ℔ f 2,75	Koolz. f 9,75 a f 10,10
» » » »	» 40 » » 2,90	Oostfr. f 10,25 50
N. BOEKWEIT.	» 42 » » 3,05	Raapol.p.v. f 32
Gr. Zd. 62 ℔ f 4,45	» 44 » » 3,15	Prijs der Boter
» » 64 » » 4,75	» 46 » » 3,25	½ Ton f 23,50 a f 24
» » 66 » » 5,25	» 48 » » 3,40	¼ Ton f 22

De handel in Granen was heden over 't geheel zeer gering en bepaalde zich alleen bij kleinigheden voor consumsie. — Koolzaad ruim prijshoudend.

AMSTERDAM, 25 *Junij.* Tarwe en Rogge aan cons.; 131 ℔ o. b. Pools. Tarwe f 296; 129 ℔ dito f 290. — Rogge; 125 ℔ Brab. f 198; 126 ℔ o. Pommer f 200. — Gerst prijsh.; 110, 116 ℔ n. Deens. f 152, f 164. — Boekweit als voren: 120 ℔ Fries. f 183. Koolzaad dadelijk in een doen, op levering flaauw; Oostvriesch 54½ p. vl.; op 9 vat in Junij 56 p. vl. — Lijnzaad in een doen; 114 ℔ Odessa f 290. — Raapolie dadelijk en op levering niet williger: op 6/w. f 33,50; Vlieg. f 32,50; Sept. f 32,50 a 25—f 32 25; Oct. f 33 a f 32,75—f 32,75; Nov. f 33,25 a f 33—f 33; Dec. f 33,50 a 25—f 33,25; Mei f 34,50 a 25. — Lijnolie op 6/w. f 31,75; Vlieg. f 31 a f 30,75. — Hennepolie op 6/w. f 39,25; Vlieg. f 38.50.

LONDEN, 23 *Junij.* De graanmarkt was heden tamelijk goed voorzien van Tarwe en tot de prijzen van l.l. Maandag werd vrij veel omgezet. Haver werd door benoodigden tot vorigen koers gekocht. Gerst onveranderd. Boonen en Erwten souteneerden de verhooging van eergisteren.

LONDEN, 25 *Junij.* In de laatste dagen is het weder gunstiger geworden voor den plantengroei en deze omstandigheid is niet zonder uitwerking op de graanprijzen gebleven. Inl Tarwe was niet gemakkelijk tot de notering van l.l. Maandag te plaatsen. Gerst bedong bij kleinigheden de vorige koersen. Haver was niet lager verkrijgbaar. Boonen en Erwten goed prijshoudend.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 25 *Junij.* Wij hadden heden weinig aanvoer van horenvee ter markt, en dien te gevolge was dezelve dan ook van weinig beteekenis. — Van schapen en lammeren was de aanvoer goed. Schapen, hoewel de prijzen matig waren, gingen traag van de hand. Van lammeren daarentegen was tegen vorige prijzen veel verkoop, voornamelijk naar Vriesland. — Van oude varkens was de aanvoer gering en ook niet veel verkoop. Naar jonge, waarvan een goed getal ter markt was, bestond nog al eenige vraag en is in dezen een goede handel gedaan.

— De dezer dagen te Beusichem gehoudene paardenmarkt (steeds eene der belangrijkste in dit land) is druk bezocht geweest; er waren ook vele buitenlandsche, vooral Fransche, kooplieden aanwezig. Den 22sten waren ongeveer 2000 paarden aan de lijn. De handel was vrij levendig; vele paarden werden tegen zeer hooge prijzen verkocht.

LONDEN, 25 *Junij.* De veemarkt heeft zich heden goed gesouteneerd op de verhoogde prijzen van l.l. Maandag.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 26 *Junij.*

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. $63\frac{1}{4}$, $63\frac{3}{8}$, $63\frac{1}{4}$; Dito 3 pCt. $75\frac{1}{8}$, $75\frac{1}{4}$, $75\frac{1}{8}$; Dito Dito 4 pCt. $94\frac{7}{8}$, 95, $94\frac{7}{8}$. — BELGIE, 2½ pCt. $50\frac{1}{2}$; Dito bij *Rothschild* 2½ pCt. 51. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. $66\frac{1}{4}$. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. $22\frac{1}{8}$, $22\frac{3}{16}$; Dito 3 pCt. $49\frac{1}{4}$; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. $44\frac{3}{4}$, 45, $44\frac{15}{16}$; Coup. Bewijz. $2\frac{7}{8}$, $2\frac{15}{16}$; Passive en Fransche Uitgest. $6\frac{1}{16}$, $6\frac{5}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. $40\frac{7}{8}$; Dito Dito 4 pCt. $38\frac{1}{2}$, $38\frac{9}{16}$. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $108\frac{1}{8}$; Certific. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. $96\frac{1}{2}$; Dito bij *Hope* 4 pCt. $91\frac{9}{16}$, $91\frac{5}{8}$; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. $91\frac{3}{16}$, $91\frac{1}{4}$, $91\frac{3}{16}$; Cert. van Inschr. n Assign. 6 pCt. $69\frac{3}{4}$. — POLEN, Certific. 4 pCt. $82\frac{3}{4}$, $82\frac{13}{16}$. — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. $78\frac{5}{8}$, $78\frac{3}{4}$; Dito Nieuwe 2½ pCt. $41\frac{1}{4}$, $41\frac{3}{8}$; Dito Nieuwe 5 pCt. $89\frac{1}{8}$, $89\frac{1}{2}$, $89\frac{3}{8}$; Metall. La. B. 5 pCt. $89\frac{3}{8}$, ½, ⅜; Weenerb. bij *Goll en Comp.* 4 pCt. 69; Actien f 1377; Orig. Amerik. Bank-Act. $3\frac{15}{16}$; Braz. 5 pCt. $99\frac{5}{8}$; Nieuwe Mexik. 27, ⅛, 27; Gren. 2 pCt. 23; Dito Uitg. $9\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$; Ecuador $4\frac{1}{16}$; Venez. 3½ pCt. $44\frac{7}{8}$, $45\frac{7}{16}$, $45\frac{3}{8}$; Dito Uitg. $17\frac{5}{8}$, ⅞; Met. 2½ pCt. 1851 $40\frac{3}{8}$, ½; Philad. L. no. 69.

In onze binnenl. fondsen was heden weinig handel of variatie. — Van vreemde effekten waren Spaansche en Portug. iets aangenamer, bij vrij levendige affaire in eerstgenoemde. — Van Oostenrijksche waren nieuwe 5 pCts. tot hoogere prijzen gevraagd. — Alle overige soorten nagenoeg onveranderd. — Fransche iets flaauwer. — Van Zuid-Amerik. waren voor Venezuela's wederom betere koersen te bedingen.

Gren. Onb. St. 2 pCt. $22\frac{3}{8}$; Ecuador Coup. 23, ¼ cts.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2¼, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. $63\frac{3}{4}$ a $\frac{5}{16}$; Spaansche 1 pCt. $22\frac{1}{8}$ a $\frac{3}{16}$; Binnenl. 3 pCt. $44\frac{15}{16}$; Metall. 5 pCt. $78\frac{3}{4}$; Dito 2½ pCt. $41\frac{1}{4}$.

AMSTERDAM, 27 *Junij.* EFFEKTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur.

Integralen $63\frac{5}{16}$. Spaansche 1 pCts. $22\frac{1}{8}$. Russ. Stieglitz 4 pCts. $91\frac{1}{4}$. Metalliek 5 pCt. $78\frac{9}{16}$. Dito 2½ pCt. $41\frac{3}{16}$, 41. Dito Nieuwe 5 pCt. La. B. $89\frac{1}{4}$.

Tot de genoteerde koersen vertoonde heden de handel geene bijzondere levendigheid.

Lijst der op den 22sten Junij 1852 uitgelote Obligatiën *Rusland*, Negotiatie 1798 en 1815.

Losbaar Primo Julij aanstaande.

No. 2941	a 2960	No. 64041	a 64060
„ 3241	a 3260	„ 64141	a 64160
„ 5541	a 5560	„ 65501	a 65520
„ 7961	a 7980	„ 67721	a 67740
„ 8441	a 8460	„ 77001	a 77020
„ 8861	a 8880	„ 80521	a 80540
„ 10301	a 10320	„ 80841	a 80860
„ 11501	a 11520	„ 83441	a 83460
„ 12281	a 12300	„ 83861	a 83880
„ 15541	a 15560	„ 88801	a 88820
„ 20081	a 20100	„ 89761	a 89780
„ 25161	a 25180	„ 90361	a 90380
„ 25841	a 25860	„ 90421	a 90440
„ 31741	a 31760	„ 92581	a 92600
„ 81781	a 31800	„ 92981	a 93000
„ 33201	a 33220	„ 95821	a 95840
„ 33241	a 33260	„ 96121	a 96140
„ 33401	a 33420	„ 96241	a 96260
„ 40121	a 40140	„ 97841	a 97860
„ 41621	a 41640	„ 102801	a 102820
„ 42461	a 42480	„ 102861	a 102880
„ 50961	a 50980	„ 103221	a 103240
„ 54321	a 54340	„ 105221	a 105240
„ 55641	a 55660	„ 105581	a 105600
„ 63501	a 63520	„ 105721	a 105740

ERRATUM.

In de annonce van het overlijden van **LAZARUS ENGERS**, te *Winschoten*, (zie ons vorig nommer) is de onderteekening E. BIERMA abusief geweest; men leze **E. BIERMAN.**

ADVERTENTIEN.

*** Ontvangen voor de ONGELUKKIGEN te ***Foxhol*:**

Van den BURGEMEESTER van *Grijpskerk* f 45—20
„ „ „ „ *Noorddijk* . - 24—85
„ „ „ „ *Nieuwolda* . - 15—00
„ „ „ „ *Midwolda* . - 5—01
„ N. N. *te Nieuw Beerta*, bij F. M. DIKEMA .... - 10—00

f 100—06.

TENTOONSTELLING VAN SCHILDERIJEN.

De **VEREENIGDE COMMISSIE**, den wensch van vele Leden des Genootschaps, tot **verlenging der Tentoonstelling**, op prijs stellende, heeft de eer te berigten, dat de **SLUITING der TENTOONSTELLING is UITGESTELD** en bepaald op **WOENSDAG e.k.**, 's avonds te zeven uur.

Aandeelen in de **Verloting**, à **5 Guld.**, zijn aan het Lokaal en bij de Leden der Vereenigde Commissie te bekomen.

Diegene, welke wenschen BUITENGEWONE LEDEN van het Genootschap te worden, tegen de jaarlijksche betaling van f 2—60, en daardoor, onder anderen den vrijen toegang tot de Tentoonstelling en iedere Kunstbeschouwing, benevens een Kaartje voor eene Dame, te verkrijgen, worden verzocht zich aan te melden bij het Bestuur des Genootschaps of aan het Lokaal.

GRONINGEN, 23 Junij 1852.

De Vereen. Commissie voornoemd,
Namens dezelve:
FD. DE WITT, *Secr.*

Rijclub.

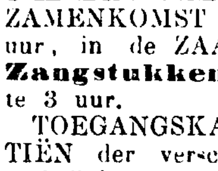

VERGADERING der GEWONE en WERKENDE LEDEN op WOENSDAG den 30sten Junij e.k., des namiddags te 5 uur, in de MANEGE — NAZIEN der REKENING, — VERKIEZING van BESTUUR, enz.

M. HESSELINK, JR., *Secr.*

ZANGFEEST DER ZANGVEREENIGING

van ***'TOLDAMBT*** en ***WESTERWOLDE***, te ***VEENDAM***, op VRIJDAG den 2den Julij e.k. ZAMENKOMST der **Zangers** des voormiddags te 10 uur, in de ZAAL van BAKKER; — UITVOERING der **Zangstukken** in de KERK, des namiddags precies te 3 uur.

TOEGANGSKAARTJES zijn, à 25 Cts., bij de DIRECTIËN der verschillende Zangvereenigingen en te *Veendam* verkrijgbaar gesteld

GROOT LANDELIJK FEEST.

HARMONIE-CONCERT, ILLUMINATIE en **prachtige** op het FEEST toepasselijke

VUURWERKEN,

in het LOGEMENT ***DE UNIE***, te ***VEENDAM***, op VRIJDAG den 2den JULIJ 1852.

Aanvang 's avonds 7 uur.

Ter gelegenheid van het **ZANGFEEST** op den 2den Julij te ***VEENDAM***, zal er bij den Logementhouder **D. E. EVERTS**, buiten de **Tafel** der **Zangers**, tevens **OPEN TAFEL** worden gehouden, te 2 uur; des avonds **MUZIJK** en **VUURWERK**, waaronder eene ***Gloria***, prijkende met BENGAALSCHE VERLICHTINGEN en DEVIES, ter eere van het Zangfeest.

OPENLIJK ZANGFEEST VAN DE LIEFDERTAFEL

ONDERDENDAM, begeleid door **MUZIJK**, op DONDERDAG den 8sten Julij 1852, des namiddags te 3½ uur. ZAMENKOMST der **Zangers** in de **Kerk** te ***Onderdendam***, des namiddags te 3 uur.

Namens het Bestuur:
DK. VAN SETTEN, JR.,
Secretaris.

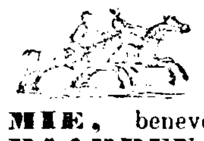

De GEWONE JAARLIJKSCHE HARDDRAVERIJ te ***WINSCHOTEN***, om een' aanzienlijken **PRIJS** en **PREMIE**, benevens de **KEURING** van **SCHOONE PAARDEN**, zal plaats hebben op **Maandag den 19den Julij eerstkomende.**

OPEN TAFEL EN BAL.

Bij de Wedw. F. VAN DER BOOGH, Logementhoudster te *Appingedam*, op den dag der **Harddraverijen**, des middags te half twee **OPEN TAFEL**, en des avonds te acht uur **BAL.** Entrée f 0—90.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Bevallen van een' ZOON MARIA REIFINA HEDDEMA, Echtgenoot van

G. H. ADDENS.

WINSCHOTERZIJL, 23 Junij 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenoot A. B. M. KOK beviel heden zeer voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER.

GRONINGEN, 25 Junij 1852.

H. J. VAN MUNSTER.

*** Heden beviel van een MEISJE GRIETJE MULDER, Echtgenoote van

F. POST, H.ZOON.

WINSCHOTEN, 25 Junij 1852.

*** Heden overleed, na een lijden van slechts acht dagen, ons geliefd Zoontje PIETER, in den ouderdom van bijna drie jaren.

STADSKANAAL, 24 Junij 1852.

K. M. DE HAAS.
M. J. DE HAAS, RINSEMA.

Eenige kennisgeving.

*** GRONINGEN, 25 Junij 1852. Heden middag overleed onverwacht, tot onze bittere droefheid, onze oudste Dochter JACQUELINE MARGUERITE, in den ouderdom van ruim 34 jaren, mede diep betreurd door hare drie Zusters en Broeder.

H. ROUAN, *Rijks Veearts 1ste kl.*
A. F. ROUAN—SINNINGHE.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Na veel lijden van meer dan 20 jaren, heeft het den wijzen Bestuurder van alles behaagd, op het onverwachtst, in eene korte doch hevige ziekte, door den dood van mij weg te nemen mijne hartelijk geliefde Echtgenoot JOHANNA VAN DER WOUDE. Zij stierf zeer zacht, in den ouderdom van bijna 72 jaren, waarvan ik circa 42 jaren door den band des huwelijks met haar was vereenigd; zij was voor mij in alle opzigten eene dierbare Gade en voor onze Kinderen, aangehuwde Kinderen en Kleinkinderen eene zorgende en in hun belang deelnemende Moeder en Grootmoeder. — Wij zijn diep getroffen door haar gemis, en plengen een' warmen traan op haar dierbaar lijk. — De Godsdienst van Christus trooste en sterke ons in dezen treurigen weg.

GRONINGEN, 25 Junij 1852.

D. VAN DER WERP.

*** Heden overleed, na eene ziekte van slechts weinige dagen, mijn geliefde Echtgenoot ROELF GEERTS KOEKKOEK, *oud-Veerschipper*, wonende te *Leek*, in den gezegenden ouderdom van 79 jaren en 12 dagen, met wien ik ruim 52 jaren was gehuwd. Allen, die den Overledene in zijn werkzaam leven gekend hebben, kunnen ligtelijk beseffen, wat ik in hem verlies.

Langs dezen weg geef ik kennis aan Vrienden en Bekenden.

LEEK, 27 Junij 1852.

J. A. FIX,
Wedw. B. G. KOEKOEK.

*** Tot onze bittere smart overleed heden onze hartelijk geliefde oudste Zoon MENZO MENTJES, in den jeugdigen leeftijd van ruim 24 jaren.

NOORDHORN, 27 Junij 1852.

D. v. HOORN, *Predikant.*
L. v. HOORN, geb. **WESSELS.**

*** Bij den Boekhandelaar **A. L. SCHOLTENS**, te *Groningen*, is uitgegeven en mede alom verkrijgbaar gesteld:

Berigt van Inteekening op

EVANGELISCHE PREKEN,

UIT te GEVEN ten VOORDEELE
VAN HET
Algemeene Weduwenfonds van Predikanten der Nederlandsche Hervormde Kerk.

Van welke iedere maand eene zal in 't licht komen, en die tegen f 1,25 per jaar zullen worden berekend.

De Preken voor den eersten Jaargang worden geleverd door Prof. W. MUURLING, Ds. C. H. VAN HERWERDEN, C.H.z., Ds. L. S. P. MEIJBOOM, Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT, Ds. E. J. DIEST LORGION, Prof. L. G. PAREAU, Ds. J. SONIUS SWAAGMAN, Ds. J. WITKOP, Ds. U. P. GOUDSCHAAL, Prof. J. F. VAN OORDT, J.W.z., Ds. A. S. REITSMA, Ds. A. RUTGERS VAN DER LOEFF.

*** Gebr. **MULLER**, te *'s Hertogenbosch*, geven uit:

DE SYNODE

DER

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK IN 1851.

Algemeen Verslag van hare Werkzaamheden en Besluiten.
Benevens het door haar gearresteerd **Algemeen Reglement** voor de **Herv. Kerk in het Koningrijk der Nederlanden**, met aanteekeningen; door ***H. M. C. VAN OOSTERZEE***, Predikant te *Oirschot.*
Met een Voorberigt van ***H. J. ROYAARDS***, Hoogleeraar te *Utrecht.*
Prijs f 1 50.

IEDER, die iets te VORDEREN heeft van — of VERSCHULDIGD is aan de nalatenschap van wijlen den Heer Predikant **H. WORMNEST**, te *Warfhuizen*, wordt verzocht daarvan vóór den 10den Julij 1852 OPGAVE te doen aan den ondergeteekende te *Leens.*

Mr. H. VAN BOLHUIS.

*** Op nadere approbatie zal worden AANBESTEED: **Het BOUWEN van een' nieuwen WINDWATERMOLEN te *Oostwold*, pl. m. 22 Ellen vlugt, met bijlevering van de daartoe benoodigde MATERIALEN.**

Deze Aanbesteding zal plaats hebben op ZATURDAG den 10den Julij e.k., des namiddags te twee uur, ten Huize van J. R. HAAN, te *Oostwold*, alwaar tevens de Teekening en het Bestek bij tijds ter inzage zullen liggen.

Op ZATURDAG den 26sten Junij 1852 is in het STADS ZIEKENHUIS te *Groningen*, op order van den COMMISSARIS VAN POLITIE, opgenomen een **PERSOON**, omstreeks 30 jaren oud, zonder spraak of verstandsvermogens hebbende blond haar en blaauwe oogen, gekleed in duffelschen Pijjekker met fluweelen kraag, Broek en Vest van groen gestreept Manchester, hebbende in zijn' zak eene ovaalronde, rood koperen Tabaksdoos en een paar blaauwe Handschoenen. Wie omtrent dezen Persoon inlichting kan geven, vervoege zich ten spoedigste bij den Hospitaalmeester

H. P. VRIJ.

BOELHUIS IN DE GELKINGESTRAAT.

Op WOENSDAG den 30sten Junij, des namiddags om twee uur te beginnen, zullen voor en in hetzelve publiek worden verkocht: MAHONIEHOUTEN GARDEROBE, DITO SECRETAIRE en LADETAFEL, EIKENHOUTEN KISTKABINETTEN, BUREAU met Bovenstuk, SECRETAIRES, CHIFFONNIÈRE, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, KLOKKEN, CARPETTEN, GLAS en PORSELEIN, KOOKKAGCHEL,

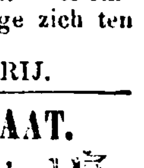

best **BEDDEGOED**, eene partij **GALANTERIEN**, eenig GOUD en ZILVER, waaronder een **OORIJZER met GOUDEN STIFTEN, HORLOGIEN**, ENZ. ENZ.; te bezien heden namiddag van 3 tot 6 uur.

FOKKO NIEWOLD BOSCH.

BOELDAG.

Deurwaarder E. J. WIERDA gedenkt, op DONDERDAG den 1sten Julij 1852, des namiddags te 2 uur, ten verzoeke en aan de Boeren Behuizing van de Erven van wijlen LAMMERK KLASEN STOIT, te *Hornhuizen*, op gewone Conditiën te verkoopen:

P. m. 22 Bunders **VELDGEWASSEN**, bestaande in KOOLZAAD, WINTER- en ZOMERGERST, TARWE, ROGGE, HAVER, BOONEN, ERWTEN,

BRABANDSCHE KLAVER en OUDLANDS TOPGRAS; voorts **HUISMOBILIA** en 't geen meerder zal worden gepresenteerd.

E. J. WIERDA.

BOELDAG VAN UITMUNTENDE VELDGEWASSEN,

als: 10 Bunders KOOLZAAD, 10 Bunders WINTERGERST en 13 Bunders HAVER, op de Plaats van Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA van *FARMSUM*, de Middendijk, te *Midwolde*, op VRIJDAG den 2den Julij 1852, des middags te één uur.

Mr. B. HAITZEMA VIËTOR, *Nots.*

Kwelder-Boeldagen 1852.

Maandag den 5den Julij, voor den oud-Burgemeester I. K. MULLER en de Erven wijlen F. HEDDEMA.

Dingsdag den 6den Julij, voor de Erven wijlen Jonkheer A. VAN PANHUIJS, op de Garreltsheert en Picoardtsheert.

Woensdag en Donderdag den 7den en 8sten Julij, voor de KERKVOOGDEN te *Finsterwold*, op de Breede Heert, Voerluiheert, Modderlandsheert, alsmede de Modderlandsheert van de Erven wijlen Jonkhr. A. VAN PANHUIJS.

Vrijdag en Zaturdag den 9den en den 10den Julij, voor de EIGENAREN van het onverdeelde Munnekeveen, achter *Oostwold*.

Vrijdag en Zaturdag den 9den en den 10den Julij, voor de Erven wijlen den oud-Raadsheer R. DE DREWS en CONS., achter de Plaats van T. H. NIEBORG, de Smalle Heert, benevens de Heert van wijlen den oud-Burgemeester T. K. KREMER.

Maandag den 12den Julij, voor de Erven wijlen den Heer Mr. F. J. J. CREMERS, op het Munnekeveen, achter *Oostwold*.

Dingsdag den 13den Julij, voor den Heer N. G. SERVATIUS en de Weduwe NANNO J. JAGER.

Woensdag den 14den Julij, voor den Heer Mr. D. G. RENGERS HORA SICCAMA.

Donderdag den 15den Julij, voor de Erven wijlen den Heer Mr. H. L. WIJCHGEL VAN LELLENS; — en

Vrijdag den 16den Julij, voor den Heer J. HOMAN, alsmede de Weemhofsheert van de Erven wijlen Jonkhr. A. VAN PANHUYS.

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke en aan de Boerenplaats van H. VAN DER TUUK en CONSS., te *Wehe*, nabij *Warfhuizen*, publiek, op gewoon krediet, bij uitmijning verkoopen, telkens des namiddags te 2 uur te beginnen:

Op VRIJDAG den 2den Julij 1852, diverse op Wortel staande **VELDGEWASSEN**, als: 1½ Bund. KOOLZAAD, 4½ Bund. GERST, 1½ Bund. ROGGE, 8 Bund. HAVER, 1½ Bund. BOONEN en 8 Bund. TOPGRAS en NAWEIDE; voorts 16 stuks RUNDVEE, 5 PAARDEN, 11 SCHAPEN en 1 VARKEN; en

Op ZATURDAG den 3den Julij 1852, onderscheidene **BOERENGEREEDSCHAPPEN**, als: VELDWAGENS, PLOEGEN, EGGEN, KARREN, ENZ.; CHAIS, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, diverse HUISMOBILIA en hetgeen verder zal worden gepresenteerd.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke van AUKEE en JAN J. RIENKS, ter door hun in huur gebruikt wordende Boerenplaats, nabij de *Molenrij*, te *Kloosterburen*, telkens des namiddags te één uur te beginnen, publiek, op gewoon Krediet, bij uitmijning verkoopen:

Op MAANDAG den 5den Julij 1852: diverse op Wortel staande **VELDGEWASSEN**, als: 13 Bund. GERST, 6 Bund. TARWE, 2 Bund. ROGGE, 8 Bund. HAVER, 2½ Bund. BOONEN, 10 Bund. TOPGRAS en 8 Bund. NAWEIDE; voorts 22 stuks best oud en jong RUNDVEE, 11 PAARDEN (waaronder 3 makkereden CHAISPAARDEN), 13 SCHAPEN en 2 VARKENS, en

Op DINGSDAG den 6den Julij 1852: een aanzienlijk **BOEREN BESLAG**, van VELDWAGENS, PLOEGEN, EGGEN, KARREN, DORSCHBLOK, WINDMOLEN en verdere GEREEDSCHAPPEN; beste KAPWAGEN, CHAIS en GEREIDEN; KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN; diverse **HUISMEUBELEN** (waaronder 2 EIKENHOUTEN BOOGKABINETTEN, en DITO SECRETAIRE); alsmede eene sierlijke, uitmuntende en van een Zoeker voorziene **TELESCOOP**, waarvan de Buis 13 Ned. Duim diameter en 6,5 Palm lengte heeft, vervaardigd door den Heer RIENKS, te *Leyden*.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, op **MAANDAG den 12den Julij 1852**, (en **niet** op VRIJDAG den 2den Julij 1852, zoo als vroeger is geannonceerd), des namiddags te 3 uur, aan de PASTORIJ der HERVORMDEN te *Warfhuizen*, publiek, op gewoon krediet, bij uitmijning verkoopen:

Onderscheidene **HUISMEUBELEN**, waaronder een EIKENHOUTEN BOOGKABINET, LADETAFEL, UITTREK- en andere TAFELS, STOELEN,

GLAS- en AARDEWERK, KEUKENGEREEDSCHAPPEN, BEDDEGOEDEREN, ENZ.; MANS-LIJFSTOEBEHOOREN en eene aanzienlijke **BIBLIOTHEEK**, bestaande in diverse GODGELEERDE- en andere BOEKWERKEN. Alles nagelaten door den Heer Predikant H. WORMMEST.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

HOUTVEILING,

van **6000** Voet buitengewoon lang en zwaar **MUNSTERSCH EIKENHOUT**, waaronder stukken van 60 tot 70 Voet lang en 30 Duim dik, geschikt tot Kolzwijnen, zoomede vele stukken tot Molenassen, alles liggende op het land bij den Molen *OVERWATER*, van den Heer U. G. REINDERS, te *Hoogezand;* welke zal gehouden worden op ZATURDAG den 3den Julij 1852, des middags te één uur, ten overstaan van den Notaris

Tevens zal op dag en uur openlijk worden Geveild: het **EIKENHOUT**, staande op de Eendekooi van den Heer L. TERFLOTH, bij *Haren*, bestaande in pl. m. 420 Stammen, om binnen drie jaren te worden gekapt; wordende Gadingmakenden uitgenoodigd, dezelve vooraf in oogenschouw te nemen.

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA.

BOELDAG,

op ZATURDAG den 3den Julij 1852, te 2 uur, gedenkt de Weduwe AZING RIETMA, ten Huize van JAN VAN ZANTEN, te *Immerwolde*, onder *Ten Boer*, **BOELDAG** te houden van ongeveer:

12 Bunders extra best TOPGRAS, 12 Bunders ETGROEN en 6 Bunders HAVER.

J. H. GLAS.

Houtveiling te Zuidbroek,

onder werkelijke Houtkoopers, op ZATURDAG den 3den Julij 1852, des morgens te 11 uur, van 2 Kofsladingen, van *Brewig* en *Osterrisöer* aangevoerd, bestaande in eene groote partij JUFFERS, BALKEN, ELLINGS, ENZ.; immer mogelijk aan het hoogste Bod.

*** Mr. **A. H. WERUMEUS BUNING**, Notaris te *Uithuizen*, is voornemens, ten verzoeke van S. D. BONTHUIS, publiek te verkoopen:

Op DINGSDAG den 13den Julij 1852, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van den Kastelein S. J. BOLHUIS, te *Uithuizen*:

Eene voor korte jaren geheel vertimmerde BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, get. no. 15 D, en verder GETIMMERTE, met de VASTE, ALTOOSDURENDE BEKLEMMING van 18 B., 23 R., 60 E. *Groen-* en *Bouwland*, doende jaarlijks op Midw. tot huur *f* 157—50, staande en gelegen in den Moeshorn te *Uithuizen*.

En op **VRIJDAG** den 16den derzelfde maand, des namiddags te 1 uur, aan de voorschrevene Boerenplaats:

Al de te Veld staande VRUCHTEN, LEVENDE HAVE, BOEREN-, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, ENZ. ENZ.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris, residerende te *Scharmer*, gedenkt, op WOENSDAG den 21sten Julij 1852, des namiddags te 4 uur, ten verzoeke van EPPE D. VEGTER en Vrouw, ten Huize van H. J. BOELMANS, te *Slochteren*, publiek te veilen en te verkoopen:

Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, met ruim 19 Bund. EIGEN BOUW- en GROENLAND, staande en gelegen nabij de Kerk, aan den Heereweg, te *Slochteren*.

Mr. J. D. TRESLING.

*** In het begin der maand JULIJ e.k., zal, ten verzoeke van de Wed. en Erven T. W. VELDMAN, te *Scheemda*, na bekomen Regterlijke magtiging en op nader te bepalen **tijd en plaats**, publiek worden verkocht:

I. Plus minus drie en een half Bunders BEKLEMD LAND.

II. Ruim drie Bunders EIGEN LAND; alles gelegen onder de gemeente *Meeden*.

Mr. J. C. VAN SLOOTEN.

De ondergeteekende berigt door dat hij **Verhuisd** is van den van het Ameland naar **buiten Boteringepoort**, in het **JART-, WIJN- en BIERHUIS *STAD LANDE***, van ouds de zoogenoemde ***Ment Kolfbaan***, alwaar hij zich vriendelijk rekom deert tot het houden van **Partijen, Bijeenk sten**, als anderzins, zijnde daarvoor zeer geschikt deszelfs aangename ligging en sierlijken Tuin.

A. E. HOLSHEIMER.

J. A. KLOOSTERHUIS, N

in de Steentilstraat, berigt aan zijne geëerde Sta Landgenooten, dat van heden af bij hem zijn te bek alle soorten van **SNUIF, TABAK** en **SIGAR** alsmede **WIJN, LIKEUREN** en **STER DRANKEN**, beste **BLAAUWSEL** en **CHOCO DE**; belooft eene prompte en civiele bediening.

NB. Ook zijn bij hem **BLIKGOEDERE** bekomen.

DOOFHEID KAN GENEZEN WORDE

Dr. ***PINTER'S*** **MAGNETISCHE OOR LEN**, zoo eenvoudig, gemakkelijk en onschadelijk, nen eene verwonderlijke Geneeskracht uit op de Gehoor tuigen. Zij zijn in een Watje gerold, dat even als woon Watje in het Oor gestopt wordt.

Dr. F. M. FELDBERG, in *Weenen*, betuigt, d in zijne praktijk Personen, die vele jaren doof w daarmede genezen heeft, en dat iedere Doofheid da genezen kan worden, als zij niet mede op de werel komen is of als de Gehoorwerktuigen niet gedood zijn Inspuitingen eener sublimaat-oplossing, hetgeen in so Ziekten gebezigd wordt.

Boekjes, waarin nadere bijzonderheden opgeteekend worden in het Verkoophuis en de bekende Dépôts afgegeven.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS, te *Assen* bij A. v. GORCUM, te *Groningen* bij C. RIKKER M. GAASBEEK, te *Meppel* bij de Wed. BRAN HORST, te *Veendam* bij S. SAVENYE, te *Winschot* G. WASMAN, en in de overige Steden des Rijks.

N. T. HAVERSCHMIDT, theker te *Leeuwarden*, vraagt ten digste, tegen GOED SALARIS, **BEDIENDE**, van de Prot. Godsd., bewijzen goed Gedrag en Bekwaamheid kunnende produceren. *ven franko.*

Er wordt gevraagd, in een' K nierswinkel: een **LEERLING**, **BEDIENDE**, die eenigzins m Vak bekend is. Adres bij den Co sionair Hs. MULDER, in de Steentilstraat.

*** **G. W. VAN DER WIEL**, te *Arnhem*, heeft alom verzonden:

PROSPECTUS en INTEEKENLIJST van

DE MORGENSTER.

WEEKBLAD TER BEVORDERING VAN HET LEVEND CHRISTENDOM.

HOOFDREDACTIE: J. P. DE KEIJZER.

Alphabetische lijst van Medearbeiders.

Ds. AMSHOFF, Groningen. — Ds. VAN DER BANK, Utrecht. — VAN DEN BERGH, 's Gravenhage. — Ds. BERKUM, Stiens. — Dr. BOON, Medemblik. — Dr. VAN CAMPEN, Opperdoes. — CHONIA. — Ds. DI Lichtenvoorde. — Dr. AB UTRECHT DRESSELHUIS, Wolfaartsdijk. — Ds. SPRENGER VAN EIJK, rustend van Rotterdam. — Ds. TE GEMPT, Batenburg. — Ds. DENIER VAN DER GON, Soeterwoude. — Dr. STEDE DE GROOT, Groningen. — Ds. DE GROOT, Sneek. — Ds. VAN HASSELT, Sneek. — Ds. HO KAAS HERDERSCHEE, Nijmegen. — Dr. VAN HERWERDEN, Groningen. — Ds. KITS VAN HEIJNING Rijsoord. — Ds. VAN DER HOEVE, Keppel. — Ds. HOEKSTRA, Rotterdam. — Ds. HOOIJER, Zalt-Bomme IRENAEUS ALETHOPHILUS. — Dr. BENNINK JANSSONIUS, 's Gravenhage. — Dr. DE JONGH, Wa burg. — Dr. JUNIUS, Tiel. — Ds. DE KEIJSER, Arnhem. — Dr. RUTGERS VAN DER LOEFF, Leijd Dr. DIEST LORGION, Groningen. — Ds. UDEN MASMAN, Meppel. — Dr. MEIJBOOM, Groningen. — Ds. MEIJIER, Arnhem. — Ds. RÖMER, Deijl. — Dr. HAVERKORN VAN RIJSEWIJK, Delft. — Ds. SAN Arnhem. — Dr. VAN STAVEREN, Leeuwarden. — Ds. STEENMEIJER, Arnhem. — Ds. SWIERS, Havelt Ds. VELDWIJK, rustend pred. van Arnhem. — Dr. THODEN VAN VELZEN, Leeuwarden. — Ds. THO VAN VELZEN, Bergumerheide. — Ds. VERWEIJ, Heerjansdam. — Ds. WITKOP, Zutphen. — Dr. ZAALB Hendrik-Ido-Ambacht.

Menig ongenoemde.

DE MORGENSTER wil den levenden CHRISTUS prediken.

Zij wil voor die regtzinnigheid ijveren, welke aankweekt dat gevoelen, hetwelk in CHRISTUS JEZUS was.

Zij wil niet maar een erkennen met het verstand bevorderen; zij dringt aan op de overgave van het hart Heer; zij wil leeren, dat de beste Christen is — niet wie de zuiverste begrippen van den Heer, maar — w geloovigste en liefderijkste hart voor den Heer heeft.

Zij wil niet maar een bespiegelend, zij wil een beoefenend, een in liefde werkzaam, Christendom.

Zij wil geheel het huiselijke, het maatschappelijke, het letterkundige leven, niet alleen het kerkelijke leven, drongen zien van den zuurdeesem des Evangelies.

Zij wil, getrouw aan de beginselen der Hervorming, die beginselen vrij ontwikkelen uit den Geest van CHR

Zij wil de eenheid zoeken des geloofs, meer nog dan overeenstemming in geloofsbegrippen.

Zij wil de Kerk voorwaarts leiden in spijt van allen, die haar achterwaarts willen dringen; handhaven het re Kerk op voortdurende ontwikkeling; ijveren voor de vrijheid, waarmede CHRISTUS ons heeft vrijgemaakt.

Zij wil, prijs stellende op hare geestelijke godsdienst, strijden tegen letterdienst, strijden tegen alles en allen die CHRISTUS pogen te verduisteren.

Zij wil, waar zij tot strijden geroepen wordt, strijden in liefde, eene liefde, innig genoeg om den dwalende te verdoemen, heilig genoeg om de dwaling niet te verbloemen. Verdraagzaam zal zij zijn, nooit voor ong wangeloof of zonde.

Zij wil voor hare lezers de Christelijke waarheid ontwikkelen, zooals haar de geloovige wetenschap leert; wij den waren aard, de hooge roeping der Christelijke Kerk; uit de geschiedenis aantoonen, hoe Christelijke vrijhe bloei der Kerk bevorderd, letterdienst dien belemmerd hebben; het wezen van het Protestantismus in het licht len; bijbelplaatsen, misverstaan of misbruikt, verklaren; belangrijke leerstukken, niet begrepen of gewaardeerd helderen; door stichtelijke beschouwingen het levende geloof versterken.

DE MORGENSTER schijnt niet om haar zelfs wille; zij spelt de rijzende Zon. Onze MORGENSTER in menig hart den weg banen voor CHRISTUS, de Zon der geregtigheid. De glans en de gloed van die Zon overvloedig uitgestort over de Vaderlandsche Kerk.

De Redactie.

WIJZE VAN UITGAVE.

DE MORGENSTER verschijnt des Woensdags van elke week, aan te vangen met Julij 1852.

Elk nommer bevat: HOOFDARTIKELS, BERIGTEN, OPMERKINGEN OVER DE PERS VAN DEN DAG, STICHTELIJK MENGELWERK EN ADVERTENTIËN.

Tweeënvijftig nommers vormen een' Jaargang.

De prijs van een' Jaargang, FRANCO per post, is

Het eerste nommer zal bij de voornaamste Boek laren ter inzage voorhanden zijn.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen;* medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetensch*

JUNIJ 1852.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDS TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8
20	754,01	754,81	756,12	17,4	18,0	15,4	0,82	0,78	0,85	Z.W.t.W.	NW.t.W.	N W.t.W.	betrokken	betrokken	betr
21	754,92	753,60	752,12	15,6	19,0	17,4	0,89	0,89	0,94	Z.O.t.Z.	Z.Z.O.	Z.t.W.	»	regen	»
22	754,85	754,94	755,10	16,2	17,7	16,0	0,80	0,84	0,80	Z.t.W.	Z.t.W.	W.Z.W.	bewolkt	betrokken	bew
23	755,52	755,35	755,69	17,0	22,0	16,4	0,81	0,61	0,90	Z.W.t.Z.	Z.W.	N.t.W.	»	bewolkt	betr
24	758,27	760,14	762,26	16,7	17,9	14,0	0,76	0,77	0,85	W.Z.t.	N.W.t.N.	N.W.	»	betrokken	weinig
25	764,23	763,35	762,02	15,5	21,8	18,5	0,86	0,60	0,83	NW.t.W.	W.Z.W	W.Z.W.	weinig bewolkt.	bew.	betr
26	758,73	756,51	755,96	18,8	22,8	16,5	0,79	0,68	0,87	O.Z.O.	Z.Z.O.	Z.Z.W	bewolkt	»	bew

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL

tot de Groninger Courant van den 29sten Junij 1852, *no.* 52.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 23 Junij.

Maandag avond heeft lord *Beaumont* de zaak van den heer *Mather* in het Hoogerhuis ter sprake gebragt. De minister heeft verklaard, dat onze gezant bepaalde instructiën waren gegeven, om bij niet voldoening van de gevraagde bestraffing van den Oostenrijkschen officier Florence te verlaten. Lords *Aberdeen* en *Palmerston* beweerden, dat alleen Oostenrijk moest worden aangesproken, en dat prins *v. Schwarzenberg's* verklaring in deze voldoende moest wezen.

In het Lagerhuis heeft de heer *Stanley* verklaard, dat aan den heer *Murray* lijfsgenade was verleend.

— Binnen het jaar zal het prachtige gebouw der tentoonstelling van Hydepark naar den 300 voet hoogen heuvel van Sydenham en Norwood overgebragt zijn. Er zal een nieuw transept in het midden gebouwd worden, twee malen zoo hoog als het tegenwoordige, zoodat het glazen paleis bij de verplaatsing niet zal verliezen. Het geheel van het uitgestrekte gebouw, van het dak tot de platteforme, waarop het rust, zal van elke verhevenheid bij Londen gezien kunnen worden, op sommige punten op veertig mijlen afstands; het zal het eerst in het oog vallen aan den vreemdeling, die van die zijde meestal uit Duitschland of Frankrijk in de Britsche hoofdstad komt.

— In het westelijk gedeelte van Engeland heeft zich dezer dagen vrij algemeen eene soort van ziekte onder de boonen geopenbaard.

— Het van Hartepool naar Rotterdam bestemde stoomschip *Pearl* is in den nacht van den 19den dezer in brand geraakt en gisteren ochtend op 45 mijlen van Yarmouth verlaten; de equipaadje is gered.

— Van Bombay zijn brieven tot den 22sten Mei. Men had een bende beruchte Thuggisten („worgers") ontdekt, in het Punjaub. Vijfhonderd dier moordenaars waren in handen en de namen van 320 anderen bekend.

Van den 25sten. Sedert het uitvaardigen der Koninkl. proclamatie, betreffende de processiën der Catholijken, neemt de opgewondenheid in Ierland met elken dag toe, en men vreest, dat binnen kort het gouvernement zal genoodzaakt wezen nog strengere maatregelen te nemen ter verzekering van den eerbied voor de wetten.

FRANKRIJK.

PARIJS, 23 Junij.

Gisteren hebben wij de eerste belangrijke zitting gehad van 't Wetgevend Ligchaam. Te 4 uur werd de zitting geopend, om de beraadslagingen over het budget te beginnen. De heer *Kerdrel* heeft de discussiën geopend. — „Men kan thans niet hervormen, — zeide hij o. a.; — het leger toch kan men minder kostbaar maken. De heer *Bineau* zeide vroeger: het geldt het behoud of de verwoesting van onze financiën, en de President beaamde dat. Dit is thans evenzeer het geval. Een der leden van den staatsraad, de heer *Stourm*, die thans het budget komt verdedigen, wilde toen evenzeer vermindering van 't leger; de mannen, die toen zeer bezuinigendsgezind waren, springen thans milder met de publieke penningen om. En hoe zou men tot een naauwkeurig onderzoek komen? De ministeriën zijn ons wel geopend om te solliciteren, niet om toe te zien, wat er met de staatsgelden geschiedt."

De redevoering maakte veel indruk; de voorzitter erkende, dat hij alleen uit eerbied voor den persoon den spreker had laten voortgaan, ofschoon hij meer over de grondwet, dan over het budget had geredeneerd.

De heer *de Vinck* valt de commissie van 't budget aan, die door den heer *Chasseloup Laubat* wordt verdedigd. Nadat nog de heer *Jollivet* gesproken heeft, nam de heer *de Montalembert* het woord: hij waarschuwt de vergadering en den voorzitter, dat ook hij over het reglementair dekreet zal spreken.

Ten slotte heeft de heer *de Montalembert* verklaard, dat hij alles doen zal, wat hij kan, om te toonen, dat hij zich niet wil onderwerpen aan eene regering, die de Kamer tot een blind werktuig wil verlagen en haar blijkbaar beschouwt als een noodeloos ligchaam in den staat; — dat hij geene lijdelijke rol wil spelen; de begrooting van inkomsten zal aannemen, doch die van uitgaven zal afstemmen; dat hij dit zal doen in het belang van den Voorzitter zelven, die de behaalde overwinning schijnt te willen misbruiken, en om de dictatuur te verdrijven.

„Thans (dus heeft de spreker, zich wendende tot zijne medeleden, zijne rede geëindigd) zult gij mij alleen laten staan, doch later zult gij mij volgen op den ingeslagen weg, want in uw gemoed zijn de zaden der onafhankelijkheid gelegd, welke alleen worden verkregen door het beginsel der vrije verkiezing en het bekleeden eener niet-bezoldigde betrekking."

Algemeen werd de spreker toegejuicht. Nog namen het woord de heeren *Perret* en *Chasseloup Laubat* voor de commissie, de heeren *de Parieu*, *Monnier* en *Stourm* tegen de bezuinigingen. De laatste verwijt de vergadering, dat ze de grondwet aanvalt, die ze bezworen heeft. Dit verwijt verwekt eene algemeene verontwaardiging. Even daarop ontvangt de voorzitter eene mededeeling van den minister van staat namens den President, die der vergadering herinnert, dat ze de amendementen, door den staatsraad verworpen, niet meer mag behandelen, maar alleen de afdeelingen, waarop die betrekking hebben, kan verwerpen.

De heer *Ch. Laubat* heeft op die mededeeling gerepliceerd, waarop de vergadering in de grootste opgewondenheid is uiteengegaan.

[Men zegt, dat er eene inteekening is geopend, om de beide redevoeringen van *de Kerdrel* en *de Montalembert* te verspreiden. Dit is nu een aanval tegen regering en grondwet, die niettegenstaande alle maatregelen van verdrukking der vrijheid van schrijven, ongemoeid in de huizen der ontevredenen zal moeten gedoogd worden.]

— De zitting van heden was kalmer dan die van gisteren, doch niet minder opmerkelijk. Op voorstel harer commissie, heeft deze Vergadering het 12de hoofdstuk van het budget der openbare schuld verworpen. Daarop kwamen voor de dotatiën van den Senaat, en omdat zij te dier plaatse voorkwamen, waren zij levenslang. De commissie had voorgesteld ze op het hoofdstuk der dotatiën te plaatsen, omdat ze alsdan slechts geldig bleven, zoolang als de functie werd waargenomen. De raad van State wilde in dit punt echter niet toegeven, en daarop heeft het Wetgevend Ligchaam zijne commissie gelijk gegeven en het hoofdstuk verworpen. Op de zes millioen voor de werkzaamheden aan de Louvre in 1853 had de commissie twee millioen willen afdingen, doch de Vergadering heeft ze met kleine meerderheid toegestaan, 't geen ook het geval was met de 800,000 fr. geheime fondsen voor het ministerie van binnenlandsche zaken.

Het aardigste van de zaak is, dat *Lodewijk Napoleon* in burgerkleeding de zitting bijwoonde. Dit heeft niet belet dat de zitting zoo onstuimig was als in de schoonste dagen van de vroegere vergaderingen.

(In den Senaat heeft er eene niet minder onstuimige zitting plaats gehad. Men heeft er gesproken, zelfs geschreeuwd tegen de benoeming van den heer *Laurent* tot bibliothecaris, en de president, ex-koning *Jerôme*, heeft de zitting gesloten, om een einde aan het gerucht te stellen.)

— Het belangrijkste, dat de *Moniteur* heden behelst, is de organisatie van eenige kamers van koophandel.

— De Senaat zal morgen eene zitting houden en beraadslagen over het beheer der koloniën, alsmede over eenige reeds door de Wetgevende Vergadering goedgekeurde ontwerpen.

— Eene brochure is heden in beslag genomen, welke aan de leden der Vergadering was toegezonden en ten titel draagt: *Wat is de Wetgevende Vergadering? Niets! Wat kan de Wetgevende Vergadering? Alles!* De schrijver betoogt, dat de Wetgevende Vergadering, krachtens de constitutie, alleen de magt in handen heeft, om het budget aan te nemen of te verwerpen.

— In Frankrijk zijn 16,072 gepatenteerde geneeskunst-oefenaren, zijnde 168 chirurgiae doctores, 10,971 medicinae doctores, 4522 plattelands heelmeesters en 411 tandmeesters.

— Volgens berigten uit Petersburg, heeft Z. M. de Keizer van Rusland den Franschen generaal *Gemeau*, den bevelhebber der Fransche troepen in Rome, de St. Anna-orde van de eerste klasse met de kroon verleend.

Van den 24sten. Heden is in de Wetgevende Kamer de beraadslaging over de begrooting voortgezet en denkelijk zal die in de zitting van morgen zijn afgeloopen. De meeste hoofdstukken, betreffende de departementen van binnenlandsche zaken, oorlog en marine, zijn aangenomen. De commissie der Kamer heeft bijkans al de door haar voorgestelde amendementen tot bezuiniging laten varen, en dit heeft niet weinig gestrekt tot het doen verdwijnen der spanning, welke gisteren en vooral eergisteren werd waargenomen. Alleen op de vermindering van het bedrag voor den aanleg van wegen op Corsica is de commissie blijven aandringen. De Staatsraad heeft zich ten laatste met die vermindering vereenigd, en de aanneming van het voorstel der commissie heeft daardoor het kenmerk van tegenstand geheel verloren.

Behalve het hoofdstuk betreffende de dotatiën, heeft de Kamer ook nog verworpen het 2de hoofdstuk voor het dep. van binnenl. zaken, waarbij de sommen worden bepaald voor het herstel van openbare werken. De commissie heeft verlangd, dat die som met 400 000 fr. zou worden verminderd; — 't welk de Staatsraad niet heeft willen toegeven. Daarop is het geheele hoofdstuk verworpen.

— Heden zijn uit de gevangenis van Bicêtre naar Hâvre vervoerd, om aan boord van de *Magellan* voor Bone (Algerië) ingescheept te worden, 218 ter deportatie veroordeelde personen, waaronder 10 vrouwen. Onder haar merkte men op *Pauline Roland* en *Rosalie Gobert*, twee leden van eene der voormalige staatkundige clubs. Zekere *Jeanne Deroin*, welker overdrevene staatkundige denkwijze tegen de tegenwoordige regering niet bestand is geweest tegen het onaangename leven in de gevangenis, is op last van den generaal *Goyon* in vrijheid gesteld en zal alzoo tot het werkelijk leven terugkeeren. Onder de ter deportatie veroordeelden bevindt zich ook *Hélêna Gaussin*, eene gewezen actrice.

— Gisteren werd in het geheim een staatkundig vlugschrift tegen *Lodewijk Napoleon* en de beide groote staatsligchamen, getiteld: *Moustache, Cartouche et Maudrin*, verspreid. Niettegenstaande alle aangewende pogingen, heeft men geen der verspreiders van dit vlugschrift kunnen ontdekken.

— De gemeenteraad van Toulouse is ontbonden, wijl de leden twisten over het voorstel, ten einde den Prins-President al dan niet uit te noodigen, om die stad met een bezoek te vereeren, en over de som, voor zoodanig bezoek te besteden.

— Te Turin, Chambery en Genève is de heer *Thiers* het voorwerp van bijzondere oplettendheid geweest. De akademie van wetenschappen te Turin heeft ter zijner eere eene zitting gehouden, de ministers hebben hem ten middagmaal genoodigd, enz.

Van den 25sten. De regering heeft de vereischte magtiging verleend, om de redevoeringen, die bij de discussiën over het budget gehouden zijn, zoowel door de vrienden als door de tegenstanders van het gouvernement, door den druk openbaar te maken.

— De Wetgevende Vergadering heeft in hare zitting van heden de budgetten van marine en financiën aangenomen; morgen zal zij hare werkzaamheden voortzetten.

BELGIE.

BRUSSEL, 23 Junij.

De Fransche divisie-generaal *Lafontaine* is tot kommandeur benoemd van de Leopoldsorde. Op de tien benoemingen van vreemdelingen in de Leopoldsorde, zijn er negen van Franschen. En dan klaagt de heer *de Cassagnac*, dat ons gouvernement Frankrijk vijandig is!

— Onze consul te Hannover heeft inlichtingen aan 't gouvernement gevraagd omtrent den prijs der bouwmaterialen, zoo als steenen, karreelen, enz. Het schijnt, dat men te Hannover zeer veel bouwt en dat er behoefte is aan die bouwmaterialen.

— Gisteren zijn te Antwerpen de eerste bezendingen kersen, ten bedrage van 150 groote manden, van St. Truijen en omstreken aangekomen en terstond naar Engeland verzonden.

— Men schrijft uit Antwerpen: „Mevr. *Laffarge*, vergezeld van mevr. *de Bocarmé*, haren zoon *Gonzalès* en eene kamenier, is Zaturdag uit Luik te Antwerpen aangekomen. Deze twee vrouwen, vermaard in de jaarboeken der regtspleging, hebben gisteren onze voornaamste gedenkteekenen bezocht, even als het museum en den dierentuin, alwaar zij een langen tijd hebben doorgebragt. Toen zij l.l. Zaturdag door het station van Mechelen trokken, werden zij spoedig omringd door de talrijke reizigers, welke zich aldaar bevonden, en het voorwerp der algemeene nieuwsgierigheid, waaraan zij echter met de blijkbaarste onverschilligheid beantwoordden."

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Donderdag, den 24sten Junij.

Aan de orde is het doen eener interpellatie door den heer *Schooneveld*, betrekkelijk de zoogenoemde ministeriële crisis.

De ministers van binnen- en van buitenlandsche zaken, financiën, marine en koloniën zijn tegenwoordig.

De heer *Schooneveld* het woord bekomende, doet de drie volgende vragen:

1) Of het waarheid is, dat meer dan één lid van het ministerie voor zijne betrekking heeft bedankt?

2) Of het waarschijnlijk is, dat in de vervanging binnen zeer korten tijd zal worden voorzien?

3) Bovenal, of de wets-ontwerpen van die ministers, welke hun ontslag hebben aangeboden, door andere leden van hetzelfde ministerie zullen kunnen worden opgenomen?

De *minister van binnenlandsche zaken* heeft daarop te kennen gegeven, dat zijn antwoord op de gedane vragen even eenvoudig zal kunnen zijn als de vraagpunten zelve. Zijn antwoord is:

1) Twee ministers hebben op verschillende tijdstippen, om redenen, onafhankelijk van elkander, hun ontslag gevraagd.

2) Zoodra die vragen ter kennis van den ministerraad zijn gebragt, heeft deze onmiddellijk, binnen zoo korten tijd als mogelijk was, eene voordragt aan den Koning ter vervulling der vacatures gedaan. Daarover heeft de Koning nog geen besluit genomen. Of het waarschijnlijk is, gelijk de spreker vroeg, dat dit binnen zeer korten tijd zal plaats hebben, de minister houdt het voor waarschijnlijk, zelfs voor zeer waarschijnlijk, maar meer kan hij er natuurlijk niet over zeggen.

3) Omtrent de vraag of de ontwerpen van die ministers, die hun ontslag hebben ingediend, door andere ministers zullen kunnen worden opgenomen, wanneer de Kamer die aan de orde stelt, zegt de minister, dat die vraag op een geval ziet, dat z. i., niet ligtelijk zal voorkomen. Hij kan toch niet bevroeden, dat de Kamer, ook al ware zij inderdaad verlegen om arbeid, juist zoodanige ontwerpen aan de orde zou gaan stellen, afkomstig van ministers, die zij vermoedt, dat misschien binnen kort zullen vervangen worden. Het geval is niet waarschijnlijk, maar mogt de Kamer desniettemin een zoodanig besluit willen nemen, welnu, de aanwezige ministers zullen moeten zien of het mogelijk zij wat de spreker wenscht; de ministers zullen bij de discussiën over het aan de orde stellen van zoodanige wetten tegenwoordig zijn en aldan hun gevoelen zeggen.

De heer *Schooneveld* dankt den minister voor de gegevene inlichtingen. (Hiermede is deze interpellatie geëindigd.)

Aan de orde zijn de beraadslagingen over het wets-ontwerp, tot verhooging der staatsbegrooting van 1851, voor het achterstallig aandeel van Nederland in de Russische schuld in Holland.

De heer *van Goltstein*, lid der commissie van rapporteurs, deed zijne bezwaren tegen het wets-ontwerp breedvoerig kennen en uitte vooral zijne bevreemding, dat het verdrag op den 30sten Aug. 1850 gesloten, op den 10den October daaropvolgende geratificeerd, eerst op den 31sten Maart 1851 bij de Kamer is ingediend en achtte dit eene miskenning van de stellige voorschriften der Grondwet. Het verdrag moest vóór de ratificatie aan het oordeel der Kamer onderworpen geweest zijn.

De heer *Meeussen* doet zich de vraag: of Nederland door de handelingen der vorige regering te dezen opzigte gebonden is? antwoordt daarop: ja, en stemt alzoo voor de voordragt.

De heer *Engelen* motiveert zijne afkeurende stem, bovenal, zoo niet uitsluitend gegrond op hetgeen deswege reeds in het verslag is uiteengezet, namelijk, dat onze verpligting jegens Rusland, uit de conventie van 1815 voortvloeijende, heeft opgehouden op het tijdstip waarop de Belgische provinciën feitelijk hebben opgehouden te zijn in het bezit en onder de souvereiniteit van den Koning der Nederlanden.

De heeren *van Lijnden*, *van Zuylen* en *van Dam van Isselt* bestrijden de voordragt krachtdadig, en beweren, dat de minister van buitenlandsche zaken door de sluiting van het tractaat de nationale eer en waardigheid ten offer bragt. De heer *van Lynden* zegt, dat Rusland slechts regt heeft op uitbetaling tot den 1sten October 1830, en dat is 8 ton. De heer *van Zuylen* stelt zoo veel vertrouwen in Ruslands edelmoedigheid, dat het gouvernement van dat rijk het niet zal misprijzen, als eene kleine natie blijk geeft van waarde te stellen in hare nationale eer.

De heer *van Dam* toont aan, dat er is afgeweken van het constitutioneel begrip, door 's Konings naam in de schaal der beraadslaging te leggen, omdat men H. D. een tractaat laat ratificeren, dat daarvoor nog niet vatbaar was. Nu staat alzoo het *veto* der vertegenwoordiging tegenover een onvoorzigtig ter ratificatie aangeboden tractaat.

De heer *van Voorst* is vóór het ontwerp, ook omdat Nederland, even als menig partikulier, zijn regt niet in het hoogste ressort kan doen gelden.

De heer *Mackay* zegt, dat de regering haar standpunt in deze zaak niet heeft gehandhaafd, en kan de schuld van 9 millioen niet erkennen.

De heer *Bachiene* geeft niet toe, dat het gesloten tractaat de nationale waardigheid kreukt, maar wel, even als de heer *v. Goltstein*, dat het eene ongrondwettige handeling daarstelt. Hij merkt aan, dat het ministerie in dit opzigt niet homogeen is, althans de minister van binnenlandsche zaken verried zulks in de conventie met de spoorweg-maatschappij.

De heer *de Fremery* meent, dat de vorige regering, en ook de ministers *Verstolk* en *van Maanen*, de schuld als wettig erkend hebben, en hij kan zich daarom ook met de voordragt wel vereenigen. Op deze bewering merkt de heer *Mackay* aan, dat de opinie der vorige regering, zoo als uit de overgelegde stukken bleek, niet onvoorwaardelijk was.

Daarna wordt besloten, de beraadslaging morgen ochtend te 11 uur voort te zetten.

In de zitting van heden is het algemeen verslag uitgebragt over het wets-ontwerpt tot regeling van het muntwezen in Nederlandsch Indië. De beraadslagingen daarover zijn bepaald op aanstaanden Donderdag.

Zitting van Vrijdag den 25sten Junij.

De beraadslagingen over het wets-ontwerp betrekkelijk het aandeel van Nederland in de Russische schuld van Holland zijn voortgezet.

De heeren *Hoffman*, *Groen van Prinsterer* en *Gevers van Endegeest* hebben het ontwerp bestreden. Het is verdedigd door de heeren *Borret* en *van Nierop*.

De heeren *de Poorter* en *Dullert* hebben zich voor het ontwerp verklaard, dat bestreden is door den heer *van Hall*. De minister van buitenlandsche zaken heeft het ontwerp verdedigd, zoo wat de schuldpligtigheid, als wat den vorm aangaat.

Zitting van Zaturdag den 26sten.

Heden zijn de beraadslagingen over de Russische schuld voortgezet. De heeren *v. Dam*, *v. Zuylen* en *de Man*, hebben zich in deze zitting niet zoozeer tegen de betaling verklaard, dan wel tegen den vorm, waarin 't ontwerp was gestoken. Men wenschte de zaak bij wijze van transactie af te doen. De minister van buitenlandsche zaken en de heeren *v. Nispen* en *Poortman* hebben de voordragt evenwel verdedigd.

Na eenige wijziging van redactie door twee amendementen, die evenwel door den minister waren bestreden, is het ontwerp met 32 tegen 21 stemmen aangenomen.

(*Tegen* hebben gestemd de heeren: *Metman*, *Stolte*, *Wintgens*, *Sloet tot Oldhuis*, *Schooneveld*, *van Eck*, *Gevers van Endegeest*, *Engelen*, *van Hall*, *Bachiene*, *van Goltstein*, *Luijben*, *v. Dam v. Isselt*, *v. Zuijlen v. Nyevelt*, *van Doorn*, *Storm v. 's Gravesande*, *van Lynden*, *Groen v. Prinsterer*, *Mackay*, *Huguenin* en de *Voorzitter*.)

Aanstaanden Maandag zullen de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal een' aanvang maken met het onderzoek van het ontwerp van wet nopens het armbestuur, zoodat het te verwachten is, dat de beraadslagingen over het ontwerp der Russische schuld Zaturdag bij de Kamer zullen afloopen.

'sGRAVENHAGE, 26 Junij.

Dezer dagen is magtiging verleend, om aan de miliciens der ligting van 1848, die zich daartoe aanbieden, de vergunning te verleenen tot de uitoefening van de buitenlandsche zeevaart, ofschoon zij dat bedrijf vóór hunne inlijving niet uitoefenden. Verder zal voortaan die vergunning aan allen, die hun laatste dienstjaar zijn ingetreden, kunnen worden verleend, zonder hernieuwde aanschrijving van de hooge regering. In allen gevalle zal echter bevorens moeten aangezuiverd worden het verschuldigde op kleeding- en reparatiefonds, of wel een bewijs van onvermogen geleverd.

— Bij 's Konings besluit van den 3den dezer, is het getal kweekelingen op 's Rijks kweekschool van militaire geneeskundigen te Utrecht, bestemd voor de dienst bij de marine, bepaald op dertig.

— Op den 15den dezer heeft de hooge raad, bij een breedvoerig en gemotiveerd arrest, beslist, dat art. 165 der gemeentewet niet van toepassing is op plaatselijke verordeningen, uitgevaardigd vóór dat die wet in werking was gekomen.

— In de zitting van den raad dezer stad van den 22sten Junij, is, na eene breedvoerige woordenwisseling, met eene groote meerderheid aangenomen het voorstel van den heer *de Kempenaer*, ondersteund door de heeren *Bervoets* en *de Brauw*, strekkende, dat aan eene te benoemen commissie zou worden opgedragen een bedaard en grondig onderzoek van de vraag, of het belang der ingezetenen mede brengt, dat de broodzetting worde afgeschaft, en zoo ja, welke middelen zouden behooren te worden aangewend, om het monopolie van de broodbakkers te verhinderen.

— Volgens een uit Londen bij de regering ontvangen berigt, zal de wereldtentoonstelling te New-York worden geopend op den tweeden Mei 1853. De heer *Charles Buschek*, no. 6, Charing Cross, te Londen, is aangewezen als directeur in Europa voor de belangen van de tentoonstelling, en biedt zich aan tot het geven van de inlichtingen, die mogten verlangd worden.

AMSTERDAM, 26 Junij.

Uit 's Hage meldt men, dat het vroeger uitgevaardigde verbod, om vreemde arbeiders te bezigen aan publieke werken, door het departement van binnenlandsche zaken is opgeheven.

DELFT, 23 Junij.

Heden heeft de commissie, benoemd bij de Koninklijke akademie alhier, tot het afnemen der examina voor ambtenaren eerste klasse, in Oost-Indië, als zoodanig bekwaam geoordeeld de heeren mrs. *T. L. F. Horst*, *J. W. S. von Baumhauer*, *G. F. Essers*, *J. J. C. Gaijmans*, *G. T. H. Hennij* en *T. H. van Rees*.

ARNHEM, 23 Junij.

Dagelijks worden voorwerpen voor de aanstaande tentoonstelling aangebragt. De meeste verwacht men echter, gelijk doorgaans bij dergelijke gelegenheden het geval is, tegen het einde van den bepaalden termijn. Men verneemt, dat de commissie voor de tentoonstelling, zoo als die bij het nadere programma is bekend gemaakt, in drie sub-commissiën verdeeld is, te weten: eene voor versiering en rangschikking, eene voor administratie en politie en eene voor de financiën. Wij twijfelen niet, of de verwachting, die men van deze onderneming koestert, zal ruimschoots voldaan worden; terwijl daarenboven de schoone omstreken onzer stad menigeen tot een bezoek der tentoonstelling zullen uitlokken, die anders welligt zou terugblijven, doch zich thans van een uitstapje naar Gelderland een dubbel genot belooft.

UTRECHT, 23 Junij.

Ll. Zondag kwam hier met den pas bepaalden pleiziertrein van den Rijn-spoorweg, eene groote schare Amsterdammers aan. Onder deze waren er die uit lust om eens uit de hoogte op Utrecht neer te zien (een Amsterdammer mag zoo wel eens uit de hoogte op andere steden neêrzien), den Dom beklommen. Nadat ze daar eenigen tijd hadden vertoefd, wilden ze weder afdalen; doch de torenwachter had hun den toren laten zien, „met grendels op de deur." Daar stonden ze nu uit hun verheven standpunt, onder weeklagten de vrijheid van de omlaag wandelende menigte te aanschouwen, en wuifden en seinden wat zij mogten, om uitkomst. Eindelijk werd men hen gewaar, de politie ontfermde zich over de gevangenen. De deur was reeds opengestoken, toen eindelijk de torenwachter kwam; wat fooi ze hem gaven, meldt de geschiedenis niet, en ter naauwernood bereikten ze nog den laatsten trein, om te Amsterdam te kunnen vertellen, dat ze met den PLEIZIERtrein waren uitgeweest.

's HERTOGENBOSCH, 25 Junij.

De Kon. geweermaker *P. N. van Thiel*, te St. Michiels-Gestel, heeft bij een schrijven van wege Z. M. den Koning, de vleijendste goedkeuring van hoogstd. ontvangen, voor de door hem vervaardigde dubbele prachtige buks, welke bij den afgeloopen officieren-wedstrijd als eerste prijs heeft gediend; bij datzelfde schrijven werd hij naar het Vorstelijke lustslot het Loo opontboden, om aldaar in oogenschouw te nemen eene buks, door Z. M. den Koning aangekocht, welke op de groote tentoonstelling te Londen den prijs heeft behaald; naar welk model Z. M. eene buks door hem wil doen maken.

APELDOORN, 23 Junij.

Z. M. de Koning heeft heden voormiddag een uitstapje naar Deventer gedaan.

Des namiddags is Z. D. H. de hertog *Bernhard van Saxen-Weimar*, met Hoogstdeszelfs beide dochters *Anna* en *Amalia*, op het Loo aangekomen.

ZALT-BOMMEL, 25 Junij.

Op een perceel land van den landbouwer *W. S. T.* .... alhier is weder de ziekte in het loof der aardappelen aanwezig. In de gemeente Driel en Rossum (Bommelerwaard) vertoont zich dezelfde ziekte.

LEEUWARDEN, 26 Junij.

Naar aanleiding van het gewijzigd reglement tot voorkoming der verspreiding van de besmettelijke longziekte onder het rundvee in deze provincie, is weder last gegeven tot het dooden van 46 runderen, welke door die ziekte waren aangetast, makende sedert de in werking treding van de betrekkelijke reglementaire verordeningen (17*den December* 1849) een totaal van 5087 runderen.

— Dingsdag j.l. heeft de arrondissements-regtbank alhier uitspraak gedaan in de bekende zaak van den min. van koloniën voor het rijk contra den heer mr. *G. M.* baron *du Tour van Bellinchave* alhier, als vader en voogd over zijne minderjarige kinderen, erfgenamen in den blooten eigendom van de nalatenschap van den heer mr. *G. J. Bruce*, in leven benoemd gouverneur-generaal van Neêrlands Indië, en mevrouw de douairière *Bruce*, te Zwolle, als vruchtgebruikersche van die nalatenschap. De 1ste gedaagde is in zijne betrekking van voogd gecondemneerd, om aan den eischer in conventie terug te betalen: 1) zoodanige som van *f* 60,000, als aan wijlen den heer mr. *Bruce*, voor de kosten zijner uitrusting als gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië is toegelegd geworden, met de interessen volgens de wet, met bevoegdheid eventueel om voor het bedrag, dat uit de ontvangen gelden behoorlijk kan worden aangetoond tot aanschaffing van voorwerpen van uitrusting van wijlen den heer *Bruce* te zijn gebezigd, òf af te geven die voorwerpen in natura voor het beloop van den inkoopprijs, òf het bedrag van dien inkoopprijs zelf, òf de som waarvoor die voorwerpen mogten blijken aan anderen ter goeder trouw te zijn overgedragen, des dat in het eerste geval geene bijvoeging van interessen plaats hebbe, en 2) zoodanige som van *f* 33,333,33½, als aan den heer *Bruce* is uitgeteld geworden, als voorschot op het aan hem toegelegde inkomen, van zijn vertrek uit het moederland af tot aan de aanvaarding zijner gemelde betrekking; doch onder aftrek eener som van *f* 10,000, tot betaling waarvan de eischer in conventie jegens den eischer in reconventie in zijne voormelde betrekking is veroordeeld, tot vergoeding van de nadeelen, bij den overledene door het verblijf van twee maanden op *de Sumatra* geleden. Tevens is de 1ste gedaagde veroordeeld tot de interessen van het overschot volgens de wet, en de 2de gedaagde om zulks alles te gehengen en te gedoogen, en voorts nog de 1ste gedaagde voor ¾ en de 2de gedaagde voor ¼ in de kosten op beide vorderingen in conventie gevallen; terwijl eindelijk de primitieve eischer in de kosten, op de vordering in reconventie gevallen, is veroordeeld.

— In de op gisteren gehouden algemeene jaarlijksche vergadering der Friesche onderwijzers-vereeniging is onder anderen besloten, om ter nagedachtenis van den opvoedkundige *J. H. Nieuwold* een grafteeken te stichten in de kerk te Warga, en wel op kosten dier vereeniging.

— Bij de harddraverij, op j.l. Donderdag te Gorredijk gehouden, is, van de 12 paarden, de prijs behaald door het bruine merriepaard (*Freule*) van den heer *J. H. W. v. Loon*, te Harlingen, bereden door *Rinse Reitsma*, en de premie door de zwarte merrie (*de Lytse*) van denzelfden eigenaar.

— Den 22sten Junij is in het Nieuwe-diep van Newcastle aangekomen de stoomboot, welke, na te zijn gekeurd en afgewerkt, van eerstgemelde plaats naar Texel en Harlingen in de vaart zal worden gebragt.

ASSEN, 24 Junij.

Wanneer wij wel zijn onderrigt, dan zoude er door het bestuur der Drentsche kanaal-maatschappij, onder directie des heeren *A. W. van Holthe tot Echten*, bij den minister van binnenlandsche zaken aanvraag zijn gedaan, *om te mogen worden ontheven van de verpligting tot het daarstellen der* BEIDE *kanaaltakken tot in de Beilervaart en tot in de gracht van Koevorden*; vermeld in art. 1 van het contract met het gouvernement. Deze aanvraag evenwel zou door dien minister zijn *geweigerd*. Wij wenschen Drenthe met die weigering welmeenend geluk; immers toch bijaldien dat verzoek was toegestaan, zou de provincie schromelijk zijn benadeeld, en een der voornaamste beweeggronden, waarop het tienjarig subsidie en de *buitengewoon groote deelneming van f* 225,000, door de Staten is verleend, zou zijn vervallen; de provincie zou zijn misleid. Het schijnt dan ook, dat de minister *goed* was ingelicht. — Wij zien met verlangen het provinciaal verslag van Gedeputeerde Staten te gemoet, hetwelk ter dezer zake voorzeker de noodige inlichting geven zal en, *naar wij hopen*, het bewijs zal opleveren, dat de belangen der provincie aan goede handen zijn toevertrouwd.

— Men deelt ons mede, dat de nieuwbenoemde directeur der belastingen in Drenthe, jhr. *van Kinschot*, dezer dagen is verrast door het ontvangen van een blijk van groote gehechtheid en genegenheid van eenige zijner vroegere medeambtenaren der belastingen in Gelderland. Het bestaat in een' zeer kostbaren en bijzonder keurig bewerkten, grooten zilveren beker. (*N. Dr. Ct.*)

GRONINGEN, 28 Junij.

Heden namiddag heeft alhier op eene plegtige wijze plaats gehad de uitreiking van het onlangs door Z. M. ingestelde eereteeken van langdurige en getrouwe schutterlijke dienst, en wel aan de thans bij het bataljon d.d. schutterij dezer stad nog in werkelijke dienst zijnde officieren, onderofficieren, muzijkanten en tamboers, aan wie vóór eenige dagen deze onderscheiding door Z. M. was toegekend, ingevolge de bepalingen van het besluit, waarbij gedacht eereteeken is ingesteld.

De heer majoor-kommandant hield eene gepaste toespraak tot de schutterij in het algemeen, en tot hen die het eereteeken zouden ontvangen in het bijzonder, welke toespraak beantwoord werd met aller geroep van Leve de Koning! Waarna de aangewezene leden der schutterij het eereteeken uit handen van hunnen kommandant ontvingen, terwijl de muzijk zich deed hooren. Overigens werd de plegtigheid opgeluisterd door de tegenwoordigheid van de heeren officieren van het garnizoen dezer stad.

— Z. Exc. de heer minister van binnenlandsche zaken heeft den heer J. W. A. Renssen, kandidaat in de letteren, benoemd tot derden praeceptor bij het gymnasium te *Groningen*.

— Aan onze Hoogeschool zijn bevorderd tot Doctor in de Regten, den 26sten dezer de heeren J. A. Tonckens, van Westervelde, — A. J. Tonckens, van Eelde, — en C. B. Wichers, van Winschoten, — en den 27sten C. de Marees van Swinderen, van Groningen, na het verdedigen van eenige *Quaestiones Juris Inaugurales*.

— Op Vrijdag den 25sten en Zaterdag den 26sten Junij werden bij de provinciale geneeskundige commissie alhier geëxamineerd als, en bevorderd tot apothekers voor eene stad J. F. A. F. Vroom en H. R. Braak.

— Vrijdag l.l. is alhier binnengekomen de schooner-galjoot *Johanna Marchiena*, groot pl. m. 52 lasten, kapt. L. E. Koning, van Veendam, gebouwd bij W. G. Bodewes, te Martenshoek.

— Op gisteren heeft bij de godsdienstoefening der Gereformeerde gemeente alhier de kollekte plaats gehad ten behoeve en voordeele van den opbouw eener Protestantsche kerk te Turijn. Dezelve heeft bedragen *f* 151,03½.

— Ter gelegenheid van den gedenkdag van den slag bij Waterloo, door het houden eener dank- en bededag in de kerken der onderscheidene godsdienstoefeningen op Zondag den 20sten dezer plegtig alhier herdacht, is onder anderen gekollekteerd, een pakje waarin een bankbiljet, groot *f* 40—00 en ééne gulden. Verder is dienzelfden dag by de Archidiaken van N. N. ontvangen een bankbiljet, groot *f* 25—00, waarvoor de milde gevers den hartelijken dank wordt toegebragt.

— Door de arrondissements-regtbank is regtsingang verleend met bevel van gevangenneming tegen J. B., verdacht van diefstal met braak in eene bewoonde behuizing. De verdachte is in bewaring genomen.

— Het vijfjarig zoontje van den broodbakker R. Woltjer, wonende in de Visscherstraat, Vrijdag middag zich met twee andere kleine makkers buiten de Kranenpoort aan den dijk bevindende te spelen, begeeft zich bovengenoemde kleine van af de dijk naar beneden, om eene aldaar zijnde boot van wal te stooten, met dat ongelukkig gevolg dat hij naar beneden in de diepte stortte. Daar langs dezen weg weinig passage is, is het gelukkig te noemen, dat zich juist aldaar aanwezig bevond R. J. Kraijer, wonende in de schippers herberg aan de Noorderhaven, welke het nog bij tijds gelukte dit kind te redden, en aan de vreugde dankende ouders terug te brengen.

— Het *Provinciaal Blad van Groningen*, no. 93, bevat eene circulaire van den Staatsraad, Commissaris des Konings, d.d. 24sten Junij 1852, no. 6, houdende mededeeling, dat een of meer onderofficieren of korporaals van het corps mariniers op werving zullen worden uitgezonden, voor dat corps, en wel naar de provinciën Gelderland, Groningen, Friesland en Drenthe, bij de aldaar bestaande inrigtingen van weldadigheid.

Het Blad no. 94 bevat eene circulaire, d.d. 24sten Junij 1852, no. 7, houdende aanbeveling tot rigtige nakoming der voorschriften van eene circulaire van Z. Exc. den minister van justitie betrekkelijk eene verzameling van bouwstoffen voor eene statistiek omtrent de inrigting en werking der politie hier te lande.

Het Blad no. 95 bevat eene notificatie van Gedeputeerde Staten, d.d. 25sten Junij 1852, no. 31, houdende mededeeling van het ter goedkeuring aangeboden besluit van den Raad der gemeente Oude Pekela, om den eersten marktdag in die gemeente, welke invalt op den derden Donderdag in April, te mogen houden op den eersten Donderdag der maand Mei.

— De kamer van koophandel voor Hoogezand en Sappemeer bestaat uit de heeren R. U. Reinders, voorzitter, J. Hooites, W. A. Scholten, P. van Calcar, H. ter Spil, D. Romkes, R. Meihuizen en J. R. van Lennep, secretaris.

— Men berigt ons uit *Veendam*, den 28sten Junij: „Het aanstaande zangfeest der verschillende zanggezelschappen uit *'t Oldambt*, op aanstaanden Vrijdag den 2den Julij alhier, zal, zoo wij hopen, den nog met deze plaats te weinig bekende in de gelegenheid stellen zich te overtuigen, dat, hoe talrijk het aantal bezoekers ook moge wezen, er ruimte en geschikte plaats voor menschen en stalling voor paarden is. Niet minder dan drie groote zalen zijn hier; terwijl voor de zangpartij de kerk der Hervormden welwillend is afgestaan. Omtrent de regeling van het feest kunnen wij nog melden, dat te 10 uur, na de aankomst der verschillende zanggezelschappen, de zangers zich vereenigen in het gemeentehuis. Te half twaalf begeeft het gezelschap zich naar het logement *de Unie*, ten einde in de zaal repetitie te houden. Te een uur wacht hen het middagmaal in het logement *de Wildeman*. Terwijl te 4 uur het zingen in de kerk een' aanvang zal nemen. Na welks afloop de feestelijkheden zullen worden voortgezet, die den herwaartskomenden een' genoegelijken avond beloven, en waartoe de op het feest toepasselijke vuurwerken van den heer P. L. van de Bruch, en de tuinverlichting in het logement *de Unie*, het hunne kunnen bijdragen."

— Het volgende droevig ongeluk had Woensdag j.l. plaats te *Nieuwe Pekela*. Terwijl het jongetje van den scheepskapiten C. V. en een speelmakker bij het diep zaten te visschen, viel eerstgenoemd knaapje voorover in het water. Zijn makker, dit met schrik ziende, gaat naar huis en vertelt dat zijn speelmakker in het water was gevallen, waarop T. Schuiring, landbouwer aldaar, dadelijk toeziet, maar geen kind in het water ontdekt. Daarop haalt hij een haak en al spoedig wordt het jongetje gevonden. Alle middelen werden aangewend, om het kind in het leven terug te roepen, maar helaas! de knaap was reeds gestorven.

— In de *N. Rotterd. Ct.* komt onder dd. 22sten dezer het volgende berigt uit deze stad voor:

„Heden verspreidde zich hier gerucht aan de korenbeurs, dat er bederf in het te veld staande koolzaad was. Ofschoon het door velen werd tegengesproken, schijnt het maar al te waar te zijn, dat in de veenkoloniën reeds onderscheidene stukken zijn omgeploegd."

Van onderscheidene zijden informatiën hebbende ingewonnen, kunnen wij mededeelen, dat dit berigt, wat de hoofdzaak betreft, juist is, maar dat de ziekte alléén in de veenkoloniën en nog wel in slechts geringe mate wordt waargenomen.

— Uit *Uithuizen* wordt het volgende aan de *Nieuwe Rott. Ct.* geschreven. „Mogten wij voor eenigen tijd vermelden dat het uitzigt op den oogst van dit jaar over het algemeen vrij gunstig mogt heeten, wij moeten thans tot ons leedwezen mededeelen, dat het voor het oogenblik niet meer zoo goed staat als toen. Een paar gewassen van veel belang, de gerst en het koolzaad, dreigen geenszins aan de vroegere verwachting te zullen voldoen. In de laatste schijnt eene ziekte te heerschen, die, zoo zij toeneemt, niet anders dan hoogst schadelijk kan werken. De stammen der koolplanten krijgen eerst hier en daar bruinachtige vlekken, deze breiden zich langzamerhand, zoo wel in breedte als in lengte uit en loopen over een gedeelte van den stam rond, brengen de bast eerst in een' rottenden, dan in een' verdorrenden staat, tasten vervolgens de pit aan en maken den stam zoo broos, dat de minste aanraking dien doet breken. Ligt is het te begrijpen dat de planten, die op deze wijze aangedaan zijn, ook dan zelfs, wanneer zij niet afbreken, het zaad niet tot de vereischte volkomenheid van zwaarte en rijpheid kunnen brengen en er aldus eene groote schade voor den landbouw uit ontstaan kan. Wat de gerst betreft, deze vertoont ook veel te veel witte omhoogstaande airen, zelfs op de beste stukken, om een goed beschot te beloven. De overige granen staan echter vrij goed, tarwe en haver zelfs uitmuntend; maar de aardappelen zijn weer sterk aangedaan, en naar wij vernemen, zouden ook de veldboonen niet vrij zijn van de ziekte, die hen, een tiental jaren geleden, eenige oogsten achtereen geheel deed mislukken. Voor de waarheid van dit laatste berigt kunnen wij echter nog niet instaan."

— Te *Onderdendam* had Zaturdag laatstleden de jaarlijksche harddraverij plaats. De prijs, zijnde een fraaije zilveren theepot, is behaald door het zwart merriepaard van den heer Heerke Westra, van Kollum, bereden door den pikeur Jan Louws, van Grijpskerk, en de premie, zijnde een dito tabakskomfoor, viel ten deel aan het zwart merriepaard van den heer Tjaard J. Ritsema, van Garsthuizen, door den eigenaar bereden. — 10 beroemde harddraverspaarden, uit de provinciën Groningen en Vriesland, namen aan dezen wedstrijd deel.

— Bij Koninklijk besluit van den 20sten dezer is aan den gewezen cipier van het huis van arrest te Appingedam, W. Roos, verleend een pensioen, ten laste van den Staat, van *f* 462 's jaars.

— De Hooge Raad heeft den 22sten dezer een arrest van het Hof van Groningen tegen zekeren Zuidema vernietigd, met verwijzing van de zaak naar het Hof van Drenthe.

— Men berigt aan de *Dr. en Ass. Ct.* het volgende uit 's Hage:

„Naar men van eene goed onderrigte zijde verneemt, zouden de menigvuldige bezwaren in de talrijke adressen tegen het thans aanhangig wets-ontwerp op *het armbestuur* en tevens de overtuiging, dat hetzelve invoege liggende door de Tweede Kamer der Staten Generaal stellig zoude worden verworpen, den minister van binnenlandsche zaken tot de beslissing hebben gebragt, aan de gewigtige bedenkingen gehoor te geven en te onthouden in een zijner belangrijkste beginselen, zoo niet het hoofdbeginsel, te wijzigen. Die wijziging zoude bestaan in het onttrekken aan het toezigt en bestuur van den Staat van de *niet gesubsidiëerde diaconiën*, zoodat die hoogere controle, uit kracht der wet niet verder zoude gaan, dan tot de *gesubsidiëerde armbesturen*. Werd dit berigt door de uitkomst bewaarheid, dan zoude een groot bezwaar zijn opgeheven, en de aanneming mogelijk worden van een zoo hoogst belangrijk wets-ontwerp, welks val zonder dien onvermijdelijk is."

— Bij *W.* onder *Hannover*, ambt *Meppen*, waren dezer dagen eenige menschen bezig met visschen. Bij het ophalen van hunne netten, zagen zij, tot hunne verbazing, in een derzelver het lijkje van een pas geboren kind. Terwijl men niet weet, door wien dit kindje in het water is geworpen, heeft men van deze zaak dadelijk aan de overheid kennis gegeven.

Verkiezingen voor Leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal.

Herstemming.

Tilburg. Tusschen mr. P. Gouverneur en mr. C. C. A. Beens. Uitgebragte geldige stemmen 1229. De heer mr. C. C. A. Beens vereenigde 755, de heer mr. P. Gouverneur 474 stemmen op zich. Gekozen mr. C. C. A. Beens.

Het Loodswezen op het Friesche gat.

De *Prov. Fr. Ct.* behelst daarover een tweede artikel, van den navolgenden inhoud:

Een behoorlijk georganiseerde tak van het loodswezen zal zich over het Friesche gat uitstrekken. Sedert vele jaren is hieraan groote behoefte gevoeld, en meermalen, indien wij ons niet vergissen, zijn er pogingen aangewend om de aanstelling van vaste loodsen op die gevaarlijke diepte te erlangen. Wat reeds lang had moeten geschieden, wordt nu onder de algemeene maatregelen tot verbetering van de kustdienst op Groningen opgenomen. Na derdevier behoorlijke regeling, zal menig kapitaal beward blijven, dat anders door den verslindenden muil der golven werd bedreigd. Eéne zaak echter, die ons groote verwondering baart. Men schijnt namelijk weifelen of Zoutkamp, in de zuidelijke diepte der Lauwerszee gelegen, dan wel Schiermonnikoog, onmiddellijk aan den mond van het Friesche gat, tot vaste standplaats der loodsen behoort te zijn aangewezen. Onzes inziens kan en mag deswege bij niemand twijfel bestaan. Wie toch zal niet beseffen, dat Schiermonnikoog verre den voorrang verdient? Men zal ons immers niet beschuldigen van het bekrompen voorstaan van gewestelijke belangen, of het strijden *pro aris et focis*, indien wij overvloedige gronden voor onze bewering bijbrengen? Neen, wij zullen die zaak alleen beschouwen uit het oogpunt van algemeen belang.

De vaste standplaats der loodsen moet Schiermonnikoog en niet Zoutkamp zijn. Gelijk wij reeds zeiden, dat eiland is aan den ingang van het vaarwater gelegen. Van de hooge duinen, die zich daar bevinden, — van de vuurtorens, welke er eerlang zullen verrijzen, heeft de waakzame wachter een vrij gezigt over de Noordzee. Hij kan in het verwijderde verschiet opmerken, welke vaartuigen hulp der loodsen zullen inroepen, en gelijk deze alsoo tijdig gewaarschuwd kunnen worden om met hunne booten in zee te gaan, zoo kunnen zij zich ook binnen een kort tijdsbestek ter plaatse bevinden, waar hun bijstand wordt vereischt.

Verbeeld u daarentegen de ligging van Zoutkamp. Deze plaats een gezigt ver van den ingang van het Friesche gat verwijderd. Het tusschen liggende eiland Schiermonnikoog veroorlooft den wachter niet om de beweging der schepen in zee te bespieden. En al bestond die belemmering niet, toch zoude het moeijelijk, en bij de menigte dikte van lucht geheel onmogelijk zijn om de seinen van binnenvallende vaartuigen naar eisch te onderscheiden. En al was men hiertoe in staat, dan bleef het nog ondoenlijk, dat de loods, voor tijd van gevaar, zich met gevorderden spoed van het verwijderde Zoutkamp naar den ingang van het Friesche gat begaf. Onheil zouden geschieden in het gezigt van hen, die door hunne plaatsing op het beter gelegene, ja, uitmuntend gelegene Schiermonnikoog terstond bij de hand waren geweest om het gevaar te verhoeden. Voor *uitzeilende* schepen was voorzeker Zoutkamp als woonplaats der loodsen zeer geschikt, maar ieder weet het, een goede loods is voor den *binnenkomenden* zeeman, die vaak voor den woedenden stroom eene veilige wijkplaats zoekt, van honderdmaal meer belang.

Het aangevoerde is reeds genoeg om te bewijzen, dat de loodsen op het eiland Schiermonnikoog moeten geplaatst worden. Zij worden daar voor hunne booten eene geschikte reede. De plaatsing te Zoutkamp heeft niets voor zich, dan de gemakkelijker inspectie van den heer onder-inspecteur van het loodswezen. Hieraan echter mag het belang van den handel, de veiligheid der schepen, het behoud van menschenlevens niet worden ten offer gebragt. En nog wel: Binnen weinige jaren voorzeker wordt de Lauwers ingedijkt. Natuurlijk kunnen dan de loodsen niet te Zoutkamp blijven, — zij worden dan toch naar Schiermonnikoog verplaatst. Ook is er gedurende voorjaar en herfst bij het stranden der schepen op Schiermonnikoog, wel eens gebrek aan bekwame zeelieden om de reddingboot te bemannen. Hoe veel goeds zou de aanwezigheid van bekwame loodsen ook te dien opzigte op Schiermonnikoog uitwerken!

Wij hebben, vooral in vroegere jaren, maar al te dikwijls de ervaring geleerd, dat de Regering zich als onwetende leiden liet door het belang van bijzondere personen. Het algemeen belang werd er meer dan te veel door geleden. Wij hopen, dat de bekwame minister van marine door zijne eigene oogen zal zien bij de beschikking over de standplaats der loodsen voor het Friesche gat. De onvergelijkelijk betere ligging van Schiermonnikoog, tegenover de volslagen ongeschiktheid van Zoutkamp, spreekt zoo duidelijk voor zich zelve, dat wij het overtollig rekenen hier nog iets bij te voegen.

Uit het door den minister van binnenl. zaken aan de Staten Generaal ingediende verslag van den staat der hoogere, middelbare- en lagere scholen over 1850 — 1851, blijkt o. a. dat het getal der lagere scholen 3252 bedroeg, waarvan 2414 openbare, 167 bijzondere der eerste, 631 bijzondere der tweede klasse. Onder deze opgave zijn begrepen de kostscholen en de dag- en kostscholen, welke zoowel tot de openbare als tot de bijzondere der 2de klasse behooren. In de provinciën Drenthe, Limburg, Gelderland, Noord-Braband, Zeeland, Overijssel, Vriesland, Utrecht en Groningen vond men den 15den Januarij op al de lagere scholen 257,356 leerlingen, waaronder 144,708 jongens en 112,648 meisjes; op den 15den Julij 201.580 leerlingen, waaronder 109,361 jongens en 92,219 meisjes. Den 15den Januarij stond in de genoemde provinciën het getal der leerlingen tot de bevolking van die provinciën, zoo als die was den 1sten Januarij 1850, als 1 tot 1000; den 15den Julij was de verhouding als 100 tot 1000.

De openbare scholen werden in de genoemde 9 provinciën bezocht, op den 15den Januarij, door 226,098 leerlingen; op den 15den Julij door 179,119 leerlingen. De bijzondere scholen der 1ste klasse telden daar op den 15den Januarij 13,690, op den 15den Julij 13,137 leerlingen. De bijzondere scholen der 2de kl. gaven op den 15den Januarij een getal van 17,568, op den 15den Julij 17,560 leerlingen. — In Zuid- en Noord-Holland, van waar enkel opgave is gedaan van het gemiddelde getal der leerlingen gedurende den loop van het jaar, stond dat getal tot de bevolking, zooals die was op den 1sten Januarij 1844, in Z. Holland als 110,2, in N. Holland als 119,4 tot de 1000 zielen.

Het onderwijzend personeel bedroeg op alle lagere scholen van het rijk 6358, waaronder 5808 van het mann., en 550 van het vrouw. geslacht. De eersten waren verdeeld in 2989 hoofd-onderwijzers, waarvan 40 van den eersten, 183 van den tweeden, 857 van den derden, 189 van den vierden en 74 zonder rang, en 2043 ondermeesters. Van de vrouwelijke onderwijzeressen waren 256 hoofd-onderwijzeressen en 294 secondanten.

Toast van den heer Webster aan het eeremaal, door de St. Nikolaas Societeit te New-York aan de officieren van het Hollandsche fregat de *Prins van Oranje* gegeven.

Mijnheer de voorzitter en heeren der St. Nikolaas Societeit! Ik acht het een groot geluk, eenige minuten met u te kunnen doorbrengen. Mij viel de eer te beurt tot bijwoning van uw diner te worden uitgenoodigd, doch was in 't eerst genoodzaakt om daarvoor te bedanken, uithoofde mijner ligchamelijke conditie. Ik ben eenigzins verminkt en heb geen twee armen. (Men weet, dat hij zich onlangs door uit zijn rijtuig te vallen ernstig aan den arm bezeerd heeft.) Ik kan niet met de roemrijke Hollanders, die Leiden verdedigden, zeggen, dat ik eenen arm opeten en met den anderen vechten zal; doch, mijne heeren, aangezien er bij gelukkig slechts weinig te vechten valt, gaat het tamelijk goed met één' arm.

„Ik gevoel mij gelukkig hier te zijn. Met vreugde roep ik alle vorige connectie in het geheugen terug, met welke het gouvernement der Nederlanden aan het onze zoo innig verbonden was, toen wij zwak en verdrukt zonder middelen en krediet waren en deze beide in Holland vonden. (Toejuichingen.) Uwe voorvaderen en uwe natie zal ik nooit vergeten, zoo lang als ik met dankbaarheid iets op aarde herinneren kan. Nimmer kan ik vergeten dat de Hollanders sympathie voor ons hadden — en ons, zoo als wij thans zeggen „materiele hulp" schonken (Toejuichingen) door ons tijdig bij te staan met de zenuwen des oorlogs, toen onze vooruitzigten stonden verijdeld te worden.

Steeds ben ik die natie genegen geweest — mijn hart klopt voor die mannen, die ons in de ure van dringenden nood hielpen. Immer heb ik veel belang gesteld in hun geluk. Gedurende veertig jaren heb ik mijne stem verheven en mijnen hoed geswaaid voor „*Oranje boven*."

Daarna somde hij voor eenen geruimen tijd de voorbeelden op, welke Holland in zijne vroegere worstelingen voor vrijheid aan de natiën der wereld gegeven had, ter eere van zijn opregt en standvastig karakter, en besloot met den volgenden toast:

Kapt. de Vroe van de *Prins van Oranje*, zijn Gouvernement en zijne Natie, — moge de Voorzienigheid hun voorspoedig maken!

Uit een stukje ijzer, hetwelk het vierde deel van een penny kost, en dat men niet oprapen zoude, wanneer men het op de straat zag liggen, wordt in Engeland eene stalen staal ter waarde 4½ pence vervaardigd; daarnit trekt men een' stalen draad van 2220 yards, waard 66 dollars. Uit dezen stalen draad worden 7850 horologieveren gemaakt die gezamenlijk eene waarde van 4552 dollars vertegenwoordigen. Zooveel maakt menschelijke arbeid uit een stukje ijzer!

Mannen en vrouwen, zegt een Amerikaansch blad, zijn voor omtrent zestig jaren uitgestorven. Sedert dien tijd hebben *Heeren* en *Dames* hunne plaatsen overwedigd.

Kerknieuws.

Te Biburg is beroepen de weleerw. heer *D. E. W. H. Mulmans*, thans predikant te Hilversum.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.